

सहिद

SAHID WEEKLY साप्ताहिक

जि.प्र.का.दर्ता नं ५८/२०६३

जनसेवामा निःशुल्क भर्ना

यही माघ ८ गते सरस्वती पूजाको अवसरमा ECD, LKG र UKG कक्षामा भर्ना हुन चाहने विद्यार्थीहरूलाई निःशुल्क भर्ना भई लाभ उठाउनु हुन अनुरोध गरिन्छ । भर्ना धमाधम भइरहेको छ ।

जनसेवा माध्यमिक विद्यालय

पाँगा, कीर्तिपुर- ५

सम्पर्क: ८३३०८८०, ८३३१५८२

तर्ष १४, अंक ४१, पृष्ठ-६ ने.सं. ११३८ शिल्ला शतः द्वितीया, वि. सं. २०७८ माघ ५ गते शुक्रबार JAN 2018 मूल्य रु. ५।-

चौथो नेपालभाषा साहित्य सम्मेलन दिउखेलमा

कीर्तिपुर । जन साहित्य गोष्ठी पाँगाको आयोजनामा हुने चौथो नेपालभाषा साहित्य सम्मेलन माघ ६ गते दिउखेलमा हुने भएको छ ।

“भाषा, साहित्य, कला र संस्कृतिको संरक्षणको लागि जनसाहित्यबाट जनचेतना उत्थान” भन्ने मूल नाराका साथ सुरु भएको साहित्य सम्मेलनको उद्घाटन ज्येष्ठ नागरिक तथा पुरानो कम्युनिष्ट इन्द्रमान महर्जनले गर्नुहुनेछ ।

जनसेवा माविका शिक्षक एवं लेखक रामचन्द्र महर्जनको सभापतित्वमा हुने कार्यक्रममा प्रमुख अतिथि नेपाल मजदुर किसान पार्टीका अध्यक्ष नारायणमान बिजुक्छे लगायत विभिन्न विद्वान तथा

सहियस्त्रहट आ-आफ्नो विचार र साहित्य वाचन गरिनेछ ।

विहान ११

बजेबाट सुरु हुने साहित्यिक कार्यक्रम साँझ ४ बजेसम्म हुनेछ भने त्यसपछि सांस्कृतिक कार्यक्रम गरिने आयोजकले जानकारी दिएको छ ।

सम्मेलनको लागि प्रगतिशील कविता, कथा, निबन्ध बुझाउन यही माघ २ गते सम्मको समयसीमा तोकिएको थियो भने सांस्कृतिक कार्यक्रम पनि निरन्तरता हुनेछ ।

साहित्य सम्मेलन गरी

जनताको चेतनास्तर बृद्धि गरी आदर्श समाज निर्माण अभियानमा सबै क्षेत्रबाट आर्थिक भौतिक सहयोग गर्न

आयोजकले अनुरोध गरेको छ । साहित्य विधामा कविता, कथा, निबन्ध उत्कृष्ट तीन जनालाई पुरस्कार प्रदान गरिने छ ।

कार्यक्रम सफल पार्न सम्पूर्ण साहित्यप्रेमीहरूलाई सहभागी हुन आयोजकले अनुरोध गरेको छ ।

मञ्जुश्री रत्नन्यास हुने

चौभार । जल विनायक सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहको आयोजनामा निर्माणाधिन मञ्जुश्री प्रतिमाको रत्नन्यास कार्यक्रम माघ ८ गते हुने भएको छ ।

काठमाडौँ । उपत्यकाको उत्पत्तिको इतिहास तथा चौभारसँग मञ्जुश्रीको सम्बन्ध र महिमालाई माथि

उठाउने उद्देश्यले ३३ फिट अग्लो ढुंगाको मञ्जुश्री प्रतिमा निर्माण जारी रहेको छ ।

प्रतिमाको फिटिङ्ग र अन्तिम कुँडाईको कार्यलाई तीव्रता दिन रत्नन्यास पूजा कार्यक्रम गरिने आयोजकले जनाएको छ ।

रत्नन्यास पूजा विहान ८ बजेदेखि हुनेछ भने दिउँसो १ बजे औपचारिक कार्यक्रम हुनेछ ।

प्रदेश प्रमुख र राजधानी तोकिए

काठमाडौँ । सरकारले लामो रस्साकस्सी र विवादबीच बुधबार प्रदेश अस्थायी केन्द्र (राजधानी) र प्रदेश प्रमुख तोकेको छ । मन्त्रिपरिषद्को बुधबार बिहानको बैठकमा सहमति हुन नसकेपछि पुनः अपरान्ह बसेको बैठकले प्रदेश अस्थायी केन्द्र र प्रमुख तोकेको हो । नेपालको राजनीतिक इतिहासमा पहिलोपटक संघीय संरचनालाई अंगीकार गर्दै प्रदेश राजधानी र प्रमुख तोकिएको हो ।

‘संविधानतः पाएको अधिकार प्रयोग गर्दै मन्त्रिपरिषद्ले सहमतिमा आधारमा प्रदेशहरूको अस्थायी राजधानी र प्रदेश प्रमुख तोक्ने काम गरेको छ’, कानुनमन्त्री यज्ञबहादुर थापाले भने, ‘यसले संघीयता कार्यान्वयनको बाटो खुलाउँदै लगेको छ, अब मुलुक

संघीय संरचनामा औपचारिक रूपमा प्रवेश गरेको छ ।’

सरकारले माओवादी केन्द्रसँग गरेको सहमति प्रयास सफल हुन नसकेपछि आफ्नो अधिकार प्रयोग गरी प्रदेश राजधानी र प्रदेश प्रमुख तोकेको हो । सरकारले प्रदेश १ को विराटनगर, प्रदेश २ को जनकपुर, प्रदेश ३ को हेटौँडा, प्रदेश ४ को पोखरा, प्रदेश ५ को बुटवल, प्रदेश ६ को सुर्खेत र प्रदेश ७ को धनगढीलाई अस्थायी राजधानी तोकेको छ ।

मन्त्रिपरिषद् प्रदेश १ को राजधानी धनकुटा तोकने कि विराटनगर भन्ने विषयमा विवाद भएको थियो । उद्योगमन्त्री

क्रमशः पृष्ठ ५ मा

अर्को भूकम्प दिवस, भूकम्प पीडित अर्कै टहरामा

काठमाडौँ । वि.सं. १९९० माघ २ गते अपरान्ह २ बजेर २४ मिनेटमा भूकम्प गएको सम्झनामा माघ २ गते देशभर विभिन्न कार्यक्रम आयोजना गरी २० औँ राष्ट्रिय भूकम्प सुरक्षा दिवस मनाइयो ।

‘सबल समुदाय र स्थानीय सरकार, भूकम्पीय सुरक्षाको बलियो आधार’ नाराका साथ मनाइयो । दिवसका अवसरमा मूल समारोह समितिले माघ २ गते बसन्तपुरमा विशेष कार्यक्रम आयोजना गरेको थियो । कार्यक्रमअघि नयाँ सडकको जुद्ध शालिक अधिबाट जनचेतनामूलक भूकम्पीय सुरक्षा पदयात्रा

निकालिएको थियो । वि.सं. २०५५ देखि माघ २ गतेलाई राष्ट्रिय भूकम्प सुरक्षा दिवसका रूपमा मनाउन थालिएको हो । भूकम्पका बारेमा जनचेतना जगाउने उद्देश्यले सरकारले यो दिवस मनाउन थालेपछि वि.सं. २०७२ वैशाख १२ गते शनिबार ११:५६ बजे गोरखाको बारपाक केन्द्रबिन्दु भएको भूकम्पले करिब नौ हजार मानिसको ज्यान लियो । त्यसबाट आठ लाखभन्दा बढी निजी घर ध्वस्त भए भने दुई सयभन्दा बढी पुरातात्विक सम्पदा भत्किए । सिन्धुपाल्चोक, दोलखा, गोरखा, रामेछाप, ओखलढुंगा, सिन्धुली, काभ्रेपलाञ्चोक, मकवानपुर,

धादिङ्ग, नुवाकोट, रसुवा, काठमाडौँ, ललितपुर र भक्तपुरमा भूकम्पले बढी क्षति पुऱ्यायो । अन्य १७ जिल्लामा आंशिक क्षति पुग्यो । यसको पुनःनिर्माणका लागि दुई वर्षअघि राष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारीले रानीपोखरी र बीचमा रहेको बालगोपालेश्वर मन्दिरबाट शुभारम्भ गर्नुभयो । राष्ट्रपतिले पुनःनिर्माणको शुभारम्भ गरेकै स्थल अहिले विवादमा छ । एक वर्षअघि बालगोपालेश्वर मन्दिरमा सिमेन्ट, छडलगायत आधुनिक निर्माण सामग्री प्रयोग गरेर सम्पदा मास्न खोजिएको भन्दै पुरातत्व विभागले पुनःनिर्माणमै रोक लगाएको थियो ।

गत पुस दोस्रो साता रानीपोखरी पुनःनिर्माणमा यही समस्या दोहोरिएपछि हाल काम रोकिएको छ । विभागका पूर्वमहानिर्देशक विष्णुराज कार्कीको संयोजकत्वमा बनेको अध्ययन कार्यदलले प्रतिवेदन दिएपछि मात्र काम अघि बढ्ने महानगरपालिकाका प्रवक्ता ज्ञानेन्द्रबहादुर कार्की बताउनुहुन्छ । दिवस मनाउन ७७ वटै जिल्ला प्रशासन कार्यालयलाई निर्देशन दिइएको गृह मन्त्रालयले जनाएको छ । जनचेतनामूलक कार्यक्रम गर्न स्थानीय तहलाई पनि प्रशासनले नै समन्वय गर्ने जनाइएको छ ।

कीर्तिपुरमा पर्यटन सम्भावना र अवसर विषय अन्तरक्रिया सम्पन्न

कीर्तिपुर । कीर्तिपुर नगरपालिकाको आयोजनामा माघ ३ गते कृष्ण क्याटरिङ्ग हल नयाँबजारमा ‘कीर्तिपुरमा पर्यटन सम्भावना र अवसर’ विषयक अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न भयो । कार्यक्रममा तीन जना

अतिथिहरूबाट आ-आफ्नो कार्यपत्र प्रस्तुत गरेको थियो ।

कार्यक्रममा प्राकृतिक विज्ञान संग्रहालयका प्रमुख प्रा.डा. धर्मराज डंगोलले कीर्तिपुरमा

क्रमशः पृष्ठ ५ मा

"Be Smart, Be Good" Salient Features

- Grade teaching classes (play-way teaching learning approach) at pre-primary and primary levels.
- Homely and natural school environment.
- Regular & Special music, dance, art and sports activities and field trips.
- Separate playground and dinning hall for small kids.
- Audio-visual teaching and learning classes.
- Health care facility.
- Psycho-social counselling facilities.

Admission Open! for Play Group

Ph. no.: 014-330121, 4331248, 4331249 Email: rarahil@mail.com.np Website: www.rarahil.edu.np

ऐतिहासिक जनअन्दोलन २०४६ चैत्र २० गते शहादत अमर सहिद

लनबहादुर महर्जन
वि.सं. २००६ माघ

हिराकाजी महर्जन
वि.सं. २०१७ माघ

राजमान माली
वि.सं. २०२५ मंसिर

राजेन्द्र महर्जन
वि.सं. २०३० चैत्र

सहिद साप्ताहिक

वर्ष १४, अंक ४१, २०७४ माघ ५ गते शुक्रबार

शंखापुर प्रकाशन समूहको लागि

सम्पादक/प्रकाशक: नारायण महर्जन

कम्प्यूटर टाइप/सेटिङ्ग: सहिद डेस्कटप

सम्पर्क कार्यालय: जहाँ हिटी युवा क्लब - ११

पाँगा, कीर्तिपुर, फोन नं. ४३३०५८३, ९८४१४३६०२२

E-mail:- kipushahid@hotmail.com

kipushahid@gmail.com

www.kipushahid.blogspot.com

मुद्रण : शर्मिला प्रिन्टर्स, डल्लु, काठमाडौं

सम्पादकीय...

नयाँ जनादेश: भागबन्डामै प्रदेश प्रमुख

कुकुरको पुच्छर बाह्र वर्ष ढुंग्रोमा राखेपनि बाङ्गोको बाङ्गै जस्तै सत्तासिन राजनैतिक दलका नेताहरुको बुद्धि फिरेको छैन ।

देशको दुर्गति भागबन्डाबाट नै भएको हो । भागबन्डा या सहमति गर्नुपरेपनि कमसेकम प्रत्यक्ष रुपले राजनैतिक गन्ध भएकालाई राख्नु त भएन नि । निर्वाचित भएर आउँछ भने कसैको केही भन्नु छैन । तर राज्य हातमा लिएर बसेका पार्टीले साभा व्यक्ति छनौट गर्दा कुनै पार्टी विशेषमा नलागेका विशेषज्ञलाई नियुक्त गर्नुपर्दछ ।

देशको पहिलो प्रयोगमा ल्याएको संवैधानिक अंग प्रदेशसभाको प्रमुखको नेपाली काँग्रेस, फोरम र राजपाको प्रत्यक्ष राजनीतिक संलग्नको नियुक्तिले ती प्रमुखको भविष्य प्रदेश सरकार गठनसँगै तुहिने र नयाँ आउने सम्भावना छ ।

देश संघीय गणतन्त्रमा प्रवेशसँगै संवैधानिक निकायको निर्वाचन माघ २४ गतेबाट पूरा हुँदैछ ।

गणतन्त्र व्यवस्था राजतन्त्र भन्दा धेरै प्रगतिशील र जनताको अधिकार सुनिश्चित हुनुपर्ने हो तर भएन । विकृति र विसंगतिले देश कंगाल भैसक्यो तैपनि सत्तासिन दलहरु देशको विकासमा र राजनैतिक स्थिरतामा कुनै चिन्ता देखिदैन ।

प्रदेश प्रमुख तोकेसँगै प्रदेशको अस्थायी मुकाम घोषणाले फेरि विभिन्न प्रदेशमा असन्तोष व्यक्त गरी अनिश्चितकालीन बन्दको सामना राज्यले बेहोर्नुपर्ने भएको छ ।

पूँजीवादी गणतन्त्रमा यस्ता विकृति र विसंगति दुर्गुणले कहिलेपनि नछोड्ने यो प्रदेश प्रमुखको नियुक्तिले थप प्रमाण गरेको छ तर प्रदेशको अस्थायी मुकाममा विवाद गर्नु जरुरी देखिदैन । जहाँ पिछडिएको प्रदेशको क्षेत्र छ त्यहाँ नै प्रदेश राजधानी तोक्दा सबै क्षेत्रमा समान विकास हुने अवसर मिल्नेछ ।

नेमकिपाको अठाइसौं केन्द्रीय परिषदको सन्देश

— प्रज्ज्वल

नेपाल मजदुर किसान पार्टीको अठाइसौं केन्द्रीय परिषद् अध्यक्ष नारायणमान बिजुक्छे (रोहित) को अध्यक्षतामा पुस २५, २६ र २७ गते भक्तपुरमा सम्पन्न भयो ।

परिषद्मा अध्यक्ष बिजुक्छेले गर्नुभएको सम्बोधनको सार यसप्रकार थियो :-

नयाँ पुस्तालाई मार्क्सवादबारे शिक्षित गर्नुपर्ने

पार्टी कार्यकर्ताहरुले देश-विदेशको अर्थनीति र अर्थतन्त्रबारे जानकारी राख्नुपर्ने, पूँजीवादी व्यवस्थाबाट देश र जनताको हित नहुने भएकैले मार्क्सवाद-लेनिनवादको उदय भएको, जनवर्गीय र पेशागत संगठनहरुले कम्तीमा वार्षिक एउटा बुलेटिन प्रकाशित गर्नुपर्ने, तराईको किसान समस्यालाई लिएर गतिविधि गर्नुपर्ने, जिल्ला पार्टी समितिहरुले युवा-विद्यार्थीहरुलाई राजनीतिकरूपले शिक्षित गर्नुपर्ने, पूँजीवादको छायाँजस्तै भ्रष्टाचार आउने हुँदा पूँजीवादी पार्टीहरुविरुद्ध संघर्ष गर्नुपर्ने, पूँजीवादी चुनावबाट समाजवाद नआउने विचार व्यक्त गर्नुभयो, पार्टीको गोप्यता भंग गर्ने कार्यकर्ताहरुलाई तत्काल कारबाही गर्नुपर्ने, स्थानीय चुनावमा एमालेले मादल चिन्ह नभएको नमूना मतपत्र प्रचार गरी नेमकिपाविरোধी काम गरेको, सिद्धान्तहीन गठबन्धन गरी चुनाव जित्ने अपेक्षा गर्न नहुने, जनताको राजनीतिक चेतनास्तर नउठेसम्म समाजवाद नआउने, पार्टीभित्र घुसेका प्रतिक्रियावादीहरुलाई समयमै निकाल्नुपर्ने, सरकारमा पटक पटक गएका पार्टीहरुले देश र जनताको हितमा काम नगरेको हुँदा ती पार्टीहरुलाई दिएको जनताको मत खेर जाने, निर्वाचन परिणामबाट साम्प्रदायिकता बढेको र वर्गसंघर्ष कमजोर पुस्ती भएको बताइयो, पूँजीवादी पार्टीहरुले निर्वाचनमा देशभरि आचारसंहिता उल्लंघन गरेको, कार्यकर्ताहरु चुनावको बेलामात्र सक्रिय नभई अधिपछि पनि सक्रिय हुनुपर्ने, क्रान्तिकारी पार्टीले निरन्तर संघर्ष गर्नुपर्ने, पार्टी संगठन भएको ठाउँबाट मात्र निर्वाचनमा मत आउने, मार्क्सको द्विशतवार्षिकीको अवसरमा नयाँ पुस्तालाई मार्क्सवादबाट शिक्षित गर्नुपर्ने, नेमकिपा अन्तर्राष्ट्रवादी पार्टी भएकोले राष्ट्रिय पार्टी स्वतः भएको विचार व्यक्त गर्नुभयो, अहिले ३ प्रतिशतको मतसीमा राखिएको, नेमकिपालाई विश्वासघात गरी अन्य पार्टीमा गएकाहरुको भविष्य नहुने, मोहियानी हक खोस्नेहरुलाई पार्टीले निष्काशन गरेको, गोलीले नजितेका कम्युनिष्टलाई गुलियो पोतेको गोलीले जित्नेबारे सचेत हुनुपर्ने, हातमा ठेला र गोडामा गोबर भएका किसानहरु एक भएर चीनमा क्रान्ति सम्पन्न गरेकोबाट पाठ सिक्नुपर्ने, जेलमा थुन्नुपर्नेहरुलाई चुनाव जिताएर देश विकास र समृद्ध नहुने, पूँजीवादी पार्टीहरुबाट भएको निर्वाचन आचारसंहिता उल्लंघनबारे साहित्य र नाटक लेख्नुपर्ने विचार व्यक्त भयो ।

परिषद्मा पार्टी सचिव प्रेम सुवालले पेश गर्नुभएको पार्टी केन्द्रीय समितिको प्रतिवेदन सुभावसहित पारित भयो ।

कार्ल मार्क्सको द्विशतवार्षिकी वर्षभरि मनाउने

प्रतिवेदनमा नेमकिपाले भक्तपुरलाई 'गढ'को रूपमा नलिएको, पार्टीले बढी गतिविधि र सेवा चितवन जिल्लामा गरेको, ढुङ्गा काट्न खोज्दा खुकुरीको धार

बाँड्गिएजस्तै नेमकिपाविरुद्ध पञ्चायती राज्यस्तरको षड्यन्त्र भक्तपुर काण्डको परिणाम पञ्चायती निरङ्कुशताको अन्त्य भएको, नेमकिपालाई सानो भनी होच्याउनेहरु माउतेलाई कमजोर देख्ने मूर्खजस्तै भएको उल्लेख थियो ।

प्रतिवेदनमा अक्टोवर समाजवादी क्रान्तिको शतवार्षिकी सभामा अध्यक्ष बिजुक्छेले गर्नुभएको सम्बोधनको अंशः अमेरिकी साम्राज्यवादले विश्वका न्यायप्रेमी जनताविरुद्धको गतिविधि समयमै बन्द नगरे बेलायती साम्राज्यवादजस्तै एक कुनामा सीमित हुने उल्लेख थियो भने स्तालिन र माओ त्सेतुङको दिवसमा उहाँले विश्वलाई नाजीवाद र फासीवादबाट जोगाउन स्तालिन र सोभियत लालसेनाको महत्त्वपूर्ण भूमिका भएको र निःस्वार्थपूर्वक देश तथा जनताको सेवा गर्ने भावना माओ त्सेतुङ विचारधाराबाट सिकाएको बताउनुभएको उल्लेख थियो ।

प्रतिवेदनमा देश र जनताको हितविपरीतको संविधानको दोस्रो संशोधन विधेयक भदौ ५ गते संसदमा निर्णयार्थ प्रस्तुत हुँदा पार्टीले विपक्षमा मत दिएको र विधेयक अस्वीकृत भएको, प्रतिनिधिसभा सदस्य निर्वाचन विधेयक, ऐनमा तीन प्रतिशतको मतसीमा, एक दशमलव ५ प्रतिशत मतसीमासहितको प्रदेशसभा सदस्य निर्वाचन विधेयक नेका, एमाले, माओवादी, मधेसी मोर्चा र राप्रपासहितको समर्थनमा भदौ ११ गते पारित हुँदा नेमकिपाले विपक्षमा मत दिएको उल्लेख थियो । सम्पूर्ण स्वास्थ्य सेवा निःशुल्क गर्ने विधेयक ल्याउनुपर्ने, खूप विश्वविद्यालयको विधेयक पारित गर्नुपर्ने, भूकम्प, बाढी र पहिरो पीडित जनताको पुनःस्थापना गर्नुपर्ने, भारतले नेपालको ७१ ठाउँमा ६० हजार हेक्टरभन्दा बढी भूमि अतिक्रमण गरेको फिर्ता लिनुपर्ने र नेपाली भूमि डुबानमा पर्ने गरी बनाएको बाँध, तटबन्ध र सडकजस्तो बाँध भत्काउनुपर्ने, भारतीय सीमा सुरक्षा बल नेपालभित्र पसेर गोली हानी नेपालीको हत्याको नेमकिपाले विरोध गरेको उल्लेख छ । असोज ९ गते गणपुरक संख्या नपुगेको तर नेमकिपाको नियमापतिलाई बेवास्ता गरी सभामुखले निरंकुश ढङ्गले संसद बैठक चालू गरेको विरोधमा पार्टीका सांसदहरुले नारा लगाउनुभएको पनि प्रतिवेदनमा उल्लेख थियो ।

परिषद्ले विश्व सर्वहारा वर्गका महान गुरु कार्ल मार्क्सको द्विशतवार्षिकी सन् २०१८ मे ५ को अवसरमा वर्षभरि नै उहाँको जीवनी, रचना र मार्क्सवादी साहित्य अध्ययन गर्ने, नेमकिपाको ४४ औं पार्टी स्थापना दिवस माघ १० गतेलाई सप्ताहव्यापी रूपमा पार्टीको इतिहास र गतिविधि अध्ययन गरी मनाउने निर्णय गर्‍यो । परिषद्ले मजदुर दैनिक र श्रमिक साप्ताहिकको अन्तरक्रिया पनि चालू राख्ने निर्णय गर्‍यो ।

परिषद्ले पेट्रोलियम पदार्थमा भएको मूल्यवृद्धि फिर्ता गर्नुपर्ने, नेपाली भूमि डुबानमा पर्ने गरी भारतले बनाएको बाँध, तटबन्ध र सडकजस्तो बाँध भत्काउनुपर्ने, बसोबासको विकल्प नभएका भूकम्प पीडितहरुलाई सरकारले घर बनाइदिनुपर्ने र अन्य पीडितलाई सहूलियतमा आवास ऋण दिनुपर्नेलगायत राष्ट्रिय प्रस्ताव

पारित गर्‍यो भने समाजवादी देश क्युवा र प्रजग कोरियाविरुद्धको अमेरिकी नाकाबन्दी हटाउनुपर्ने, इरानको आन्तरिक मामिलामा अमेरिकी हस्तक्षेप रोकनुपर्ने, इजरायलको राजधानी जेरुसलम बनाउने अमेरिकी घोषणा फिर्ता लिनुपर्ने अन्तर्राष्ट्रिय प्रस्ताव पारित गर्‍यो ।

सताइसौं परिषदको सङ्क्षिप्त चर्चा

प्रतिवेदनमा सत्ताइसौं परिषदको संक्षिप्त चर्चा र त्यसयताको पार्टी गतिविधि, संसदमा नेमकिपाको संघर्ष, तीन प्रतिशत मतसीमाविरुद्ध सर्वोच्च अदालतमा रिट, सभामुखको निरंकुशताविरुद्ध संसदमा नारा, प्रतिनिधिसभा सदस्य र प्रदेशसभा सदस्य निर्वाचनमा सरकारमा गएका दलहरुको आचारसंहिता उल्लंघन र पार्टी गतिविधिबारे उल्लेख थियो ।

प्रतिवेदनमा मार्क्सवाद-लेनिनवादप्रति समर्पित नभएका पार्टीहरु नामले कम्युनिष्ट भए पनि संशोधनवादी र अवसरवादी हुने, लोकतन्त्र र गणतन्त्र भन्दैमा देश र जनताको समस्या समाधान र राजनीतिक स्थिरता नहुने, एमाले र माओवादी (केन्द्र) को सरकार पनि नेकाको जस्तै भारतीय विस्तारवाद र एकाधिकार पूँजीको दलाल भएकोले, देशको सार्वभौमिकता र स्वाधीनता गुम्ने खतरा बढेको, निर्वाचनको मतसीमाले नेमकिपालगायत क्रान्तिकारी पार्टीहरुको गतिविधि कमजोर नहुने, निर्वाचन जित्नकै लागि सिद्धान्तहीन गठबन्धन गर्न नहुने उल्लेख थियो ।

केन्द्रीय समितिको प्रतिवेदनमा संरा अमेरिका र पश्चिमा साम्राज्यवादले चीन र भारतबीच मतभेद सृजना गरी एसियामा तेस्रो विश्व युद्ध थोप्न लागेको, पूँजीवादी पार्टीहरुले देशको सार्वभौमिकता र स्वाधीनताको रक्षाभन्दा पनि पद र पैसाको लोभ देखाएर नयाँ पुस्तालाई बिगारेको, सरकारमा गएर घोषणापत्रअनुसार देश र जनताको सेवा नगर्ने पार्टीहरुलाई अर्को चुनावमा उम्मेदवार हुन नपाउने प्रावधान आवश्यक भएको, देश र जनताविरোধी नीति तथा कार्यक्रम, बजेट, विधेयक र सन्धि-अभिसन्धिको विरोध एवं निन्दा गर्नु र पूँजीवादी सरकारको भागवण्डामा सहभागी नहुनु क्रान्तिकारी संसदवाद भएको, नेमकिपाले भारतीय विस्तारवाद र भारतीय एकाधिकार पूँजीको विरोध गरेको तर भारत र भारतीय जनताको विरोध नगरेको उल्लेख थियो ।

स्थानीय तहको पहिलो र दोस्रो चरणको निर्वाचन परिणामलगत्तै सत्ताइसौं परिषद् भएको थियो भने परिषदमा पेश भएको जिल्ला-जिल्लाको प्रतिवेदनमा सरकारमा गएका पूँजीवादी पार्टीहरु-नेका, एमाले र माओवादी (केन्द्र)ले आचारसंहिता उल्लंघन गरी धेरै स्थान जितेको उल्लेख थियो ।

प्रदेश नं. २ मा असोज २ गते भएको स्थानीय तहको निर्वाचनमा पनि सरकारमा गएका पार्टीहरुले आचारसंहिता उल्लंघन गरेको प्रतिवेदनमा उल्लेख थियो । आचारसंहिता उल्लंघन गरेका ती पार्टीहरुले निर्वाचनमा मतदातालाई भोज खुवाएको, पैसा र सामान, ग्यास चुल्हो र सिलिण्डर, कपडा र मासुको पोका, चामल र

चिनीलगायत खाद्यान्न बाँडेको प्रतिवेदनमा उल्लेख थियो ।

निर्वाचन परिणाम र राष्ट्रियसभाबारे विवाद

मतसीमाको प्रावधान नभएको भए देशभरिबाट प्राप्त ५६,१४१ मतले प्रतिनिधिसभामा समानुपातिक सदस्य एक जना निर्वाचित हुने र समानुपातिक सदस्यमा एमालेको ४१ बाट घटेर ३७, नेकाको ४० बाट घटेर ३७, माओवादी (केन्द्र)को १७ बाट घटेर १५ मात्र हुने प्रतिवेदनमा उल्लेख थियो । प्रतिनिधिसभा सदस्यमा भक्तपुर निर्वाचन क्षेत्र १ बाट प्रत्यक्षमा प्रेम सुवाल निर्वाचित हुनुभयो भने प्रदेशसभा सदस्यमा भक्तपुर निर्वाचन क्षेत्र नं १(२)बाट प्रत्यक्षमा सुरेन्द्रराज गोसाईं निर्वाचित हुनुभयो । प्रदेश नं. ३ मा पार्टीलाई ४१,६१० मत प्राप्त भयो । निर्वाचन आयोगको निर्वाचन परिणामअनुसार समानुपातिकमा एक जना सदस्य नेमकिपाले पाउने भएकोले उम्मेदवार सूचीअनुसार सृजना सायजूको नाम पार्टीले सिफारिस गर्‍यो ।

बहुमतीय वा एकल संक्रमणीय आधारमा निर्वाचन गर्नेभन्ने विषयमा नेका र एमालेको विवादको कारण राष्ट्रियसभा सदस्यको निर्वाचन ऐन संसदको कार्यकालमा पारित हुन सकेन । यही विवादको कारण अध्यक्ष ढिलो जारी भयो । एमाले र माओवादी गठबन्धनबाट एमालेको प्रत्यक्षमा ८० र समानुपातिक ४१, माओवादी (केन्द्र) को प्रत्यक्षमा ३७ र समानुपातिकमा १७ गरी कूल १७५ स्थान जित्यो । सुरुमा एमालेले देउवा सरकारलाई प्रदेश प्रमुख नियुक्ति र प्रदेश सदरमुकाम तोक्ने काम नगर्न दबाव दिए भने राष्ट्रियसभाको निर्वाचन अध्यक्ष जारी नगर्न राष्ट्रपतिलाई दबाव दिए । एमाले अध्यक्ष ओलीले देउवा सरकारबाट नियुक्ति भएका प्रदेश प्रमुखसँग आफ्ना प्रेशसभा सदस्यहरुले सपथग्रहण नगर्ने घोषणा गरे ।

निर्वाचन आयोगले संघीय संसद (राष्ट्रियसभा र प्रतिनिधिसभा) मा ३३ प्रतिशत महिला सदस्य सुनिश्चित गर्नुपर्ने र संविधानको प्रावधानअनुसार राष्ट्रियसभाको चुनाव परिणामपछि मात्र प्रतिनिधिसभाको समानुपातिक निर्वाचन परिणाम सार्वजनिक गर्न मिल्ने बताएपछि एमालेले विरोध गर्‍यो । देउवा सरकारले यही माघ २४ गते राष्ट्रियसभाको निर्वाचन गर्दैछ । निर्वाचन परिणामपछि पनि एमाले-माओवादीको गठबन्धनमा सरकार बन्ने प्रत्याभूति छैन । एमाले-माओवादीको पार्टी एकतापछि पनि एमालेले पार्टी अध्यक्ष र प्रधानमन्त्री दुवै लिने बतायो भने माओवादीले पार्टी अध्यक्ष वा प्रधानमन्त्रीमध्ये एक पद नपाए पार्टी एकता नहुने बतायो । नेकाले माओवादीलाई पाँच वर्ष नै प्रधानमन्त्री खाने गरी संयुक्त सरकारको प्रस्ताव पनि राख्यो । एमाले-माओवादीको संयुक्त सरकार गठन भए पनि ६-६ महिनामा प्रधानमन्त्री बदल्ने छ भने पार्टी एकता भए पनि प्रधानमन्त्री र मन्त्रीकै लागि फेरि फुट्ने सम्भावना छ । अहिलेसम्म नेकाले १० पटक, एमालेले ४ पटक र माओवादीले ३ पटक सरकारको नेतृत्व गरिसके तर देश र जनताको हितमा कुनै काम गर्न सकेनन् । ती पार्टीहरुको अब बन्ने संयुक्त सरकारबाट पनि देश र जनताको हित हुने छैन । यसकारण ती पार्टीहरुलाई जनताले दिएको मत खेर गएको मान्नुपर्ने हुन्छ ।

क्युवाका नयाँ सहकारी – क्लिफ दुराण्ड

सोभियत संघको विघटन पछिका दशकहरूमा विभिन्न धारका समाजवादीहरू पुराना सिद्धान्त र विचारधाराको नवीकरणमा मात्र लागेनन् बरु ऐतिहासिक रूपमा विकास भएका समाजवादका आधारहरूमाथि समेत पुनर्विचार गर्न पुगे । विशेषतः राज्य केन्द्रित 'व्यवहारमा विद्यमान समाजवादी' (Actually Existing Socialism) ढाँचामाथि व्यापक रूपमा प्रश्न उठाइयो । के वास्तवमा समाजवाद केन्द्रीय तहबाट योजना बनाइने, तहगत रूपमा नियन्त्रण गरिने र राज्य प्रशासित हुने हो वा होइन ? अथवा के समाजवाद 'सम्बद्ध उत्पादकहरू' (associated producers) को सशक्तिकरणमा केन्द्रित हुने बन्दोबस्त हो ? समाजवादको तत्कालीक कार्यभार उत्पादन शक्तिको विकास गर्नु हो वा मानव जातिको प्रगति गर्नु हो ? समाजवादी बन्दोबस्तमा के बजार भन्ने कुरा हुन्छ वा हुँदैन ? राज्यको सम्पत्ति नै समाजवादी सम्पत्तिको सबभन्दा उँचो र एक मात्र सम्पत्तिको रूप हो ? मजदुरको स्वामित्वमा रहेका र मजदुरले व्यवस्थापन सम्हाल्दै आएका सहकारीहरू के हुन् ?

एकैसाँ शताब्दीको समाजवाद निर्माण गर्ने कामको थालनी दिवंगत ह्युगो चाभेजको बोलिभारियाली क्रान्तिसँग मुलभूत रूपमा जोडिएको छ । तर यी प्रश्नहरूका ताजा जवाफ भने क्युवा, मेक्सिकोको जापाटिस्टा क्षेत्र र अन्यत्र पनि खोजिन सकिन्छ । यी सबै देशहरूका परिस्थिति भिन्न-भिन्न छन् तथापि यी समकालीन समाजवादी कार्यक्रमका केही साभ्ना मूल्य-मान्यता पनि छन् । ती हुन्: जनतालाई बलियो बनाउनु, प्रजातान्त्रिक सहभागिता, विकेन्द्रीकरण, सहकार्य र मानव विकास ।

म यहाँ तिनै साभ्ना विशेषताहरूका आधारमा ती समाजवादी कार्यक्रमको विश्लेषण गर्ने प्रयास गर्नेछु । इतिहासकारहरूले पूँजीवादले साभ्ना स्रोत दोहन गरेर कसरी पूँजी संकलन गरेको थियो भन्ने विषयमा लामा-लामा लेखहरू लेखिसकेका छन् । डेभिड हार्भे र अरु लेखकहरूले भने जस्तै यो क्रम आज पनि चालु नै छ । David Harvey, The New Imperialism (Oxford University Press, 2003), 137–82.

मैले समाजवादी समाज र अर्थतन्त्र निर्माणलाई त्यो पूँजीवादी प्रक्रियाको विपरीत प्रक्रियाको रूपमा बुझेको छु । समाजवाद पूँजीवादसँग भएका सबै साभ्ना स्रोत फिर्ताको प्रक्रिया हो । साभ्ना स्रोत भन्नुको अर्थ मानव विकासमा योगदान गर्ने सबै स्रोतहरू हुन् । ती स्रोतहरू मानव समुदायबीच प्रजातान्त्रिक तरिकाबाट वितरण र व्यवस्थापन गरिए तिनले मानव जातिको विकासमा सर्वोत्कृष्ट तरिकाले सहयोग पुर्‍याउने छन् । George Caffentzis, "Divisions in the Commons," in Cliff DuRand, ed., Moving Beyond Capitalism (London:

Routledge, 2016), 64 - 80.

त्यसअन्तर्गत प्राग-पूँजीवादी विगतका जंगल र जमिन पर्दछन् । साथै शिक्षा र स्वास्थ्य प्रणाली, उद्यान र बजार, जलमार्ग र समाजका साभ्ना संस्कृति, ज्ञान र उत्पादन स्रोतहरू पनि समावेश छन् । Michael A. Lebowitz, The Socialist Alternative (New York: Monthly Review Press, 2010), 146 - 48.

पूँजीवादी बन्दोबस्तले यी र यस्ता स्रोतहरू निजीकरण गरेर र व्यापारिक बस्तु बनाएर त्यसमाथि आफ्नो नियन्त्रण जमाउन खोज्छ । नवउदारवादी भूगोल युगमा उज्दिखि शिक्षासम्म, पर्ती जग्गादेखि प्राविधिक आविस्कारसम्म, सबैलाई पूँजी र व्यापारका लागि शिकार मानिन्छन् । Anatole Anton, "Public Goods as Commonstock: Notes on the Receding Commons", in Anatole Anton, Milton Fisk, and Nancy Holmstrom, eds., Not for Sale (Boulder, CO: Westview, 2000), 3 - 40.

वृहत् अर्थमा समाजवादी निर्माण त्यस्ता स्रोतहरूको सामाजिकीकरणको प्रक्रिया हो । तिनलाई निजी क्षेत्रको स्वामित्वबाट सबै जनताको बनाउने प्रक्रिया हो । सामाजिक भनेको हामी सबैलाई एक अर्कासँग जोड्नु हो । कुनै संस्था सामाजिकीकरण गर्नु भन्नुको अर्थ त्यसलाई साभ्ना बस्तुको रूपमा आकार दिनु वा निर्देशित गर्नु हो । Eric Olin Wright, "The Socialist Compass," in Wright, ed., Envisioning Real Utopias (London: Verso, 2010), 110 - 49.

संस्थाका सामाजिकीकरण भन्नुको अर्थ त्यो संस्थालाई साभ्ना धनको रूपमा व्यवहार गर्नु, सबैलाई निःशुल्क रूपमा ती स्रोत उपलब्ध हुनु र सबैको हितमा उपयोग गर्नु हो । त्यसलाई एउटा चरणतर्फको संक्रमण भन्न सकिन्छ । त्यो चरणलाई साभ्नावाद (Commonism) भन्न सकिन्छ । तर साभ्ना स्वामित्व मात्र भएर पनि पुग्दैन । कुनै पनि साभ्ना स्रोतलाई प्रजातान्त्रिक तरिकाबाट व्यवस्थापन गरिएको छ भनी हामी कसरी सुनिश्चित हुन सक्छौं र ? प्रजातन्त्र साभ्ना संस्थामा निर्भर रहन्छ र त्यस्तो संस्थाको साभ्ना पहिचान हुन जरुरी छ । ऋषिभा म्माचबलम, "The Possibility of Democratic Politics in a Globalized State," in DuRand and Steve Martinot, eds., Recreating Democracy in a Globalized State (Atlanta: Clarity, 2012), 195 - 215.

अर्थात् त्यो स्रोतका साभ्नेदारहरूले आफूलाई त्यो साभ्ना स्रोतको समुदायसँग जोडेर परिचय दिनसक्नु पर्दछ । अनि उनीहरू त्यो राम्रो शासनप्रति प्रतिबद्ध पनि हुनुपर्दछ । धेरै ढाँचाको साभ्नेदारीको प्रजातान्त्रिक व्यवस्थापनको लागि उपयुक्त तरिका भनेको मेरो विचारमा सहकारी हो ।

आज क्युवाली क्रान्ति

अघिल्लो शताब्दीको केन्द्र प्रशासित राज्य समाजवादबाट अधि बढिसकेको छ । त्यहाँका नेताहरू ती निकायहरूलाई नयाँ तरिकाबाट सामाजिकीकरण गर्न खोजिरहेका छन् । सन् १९६० को दशकमा क्युवाली सरकारले समाजका स्रोतहरू पूँजीवादबाट खोसेर लियो तर सबै स्रोतहरू भने सामाजिकीकरण भएका थिएनन् । बरु राज्यले समाज र जनताको प्रतिनिधिको रूपमा आफ्नो भूमिका बढायो । परिणामतः जनतालाई सबै प्रक्रियामा सक्रिय सहभागिताबाट टाढा राखियो Michael A. Lebowitz, The Contradictions of "Real Socialism" (New York: Monthly Review Press, 2012).

अभिभावकीय भूमिकामा राज्यले आधारभूत स्वास्थ्य सेवा र शिक्षा निःशुल्क प्रदान गर्‍यो । साथै रोजगारी पनि सुनिश्चित गर्‍यो । त्यसबापत जनताले राज्यप्रति बफादारिता दियो । तर आफ्नो भाग्य आफै बनाउने सहभागितामुखी प्रजातन्त्रको नायकहरू बन्नुको सट्टा जनता निष्क्रिय सहभागी मात्र बने ।

फलतः बीसौं शताब्दीको अन्त्यसम्ममा राज्य भन्दा पनि जनता अझ कमजोर बन्दै गएको देखियो । (जबकि समाजवादमा राज्य क्रमशः कमजोर बन्दै जाने सिद्धान्त छ ।-अनु.)

आज क्युवाली राज्यले राजकीय शक्ति तल जनतातिर प्रत्यायोजन गर्दैछ । स्थानीय तह र सहकारीहरूलाई राजकीय अधिकारसम्पन्न गरिरहेको छ । अधिकांश सम्पत्ति राज्यको भएको अवस्थामा सम्भव भएसम्म राज्यका सम्पत्तिको व्यवस्थापनमा त्यो सम्पत्तिका वास्तविक मालिकहरूलाई जिम्मेवार बनाइएको छ । स्वामित्व र व्यवस्थापनलाई अलग-अलग गरी साना कलकारखानाको व्यवस्थापनको जिम्मेवारी सामूहिक रूपमा मजदुरहरूलाई दिइएको छ । स-साना निर्णय स्थानीय स्तरबाटै गराउने सिद्धान्तअनुसार आवश्यक परेको अवस्थामा माथिल्लो तहबाट अनुगमन गर्ने गरी दैनिक कार्यमा गर्नुपर्ने निर्णय स्थानीय स्तरबाटै गराउने गरिएको छ । यी सुधारमार्फत क्युवाली राज्यले समाजको आधार तहबाट माथिल्लो तहसम्म प्रजातन्त्र पुनःनिर्माण गरिरहेको छ । सवैधानिक राज्यका अधिकारहरू सवैधानिक नागरिक समाजलाई प्रत्यायोजन गरिरहेको छ । Cliff DuRand, "The Dia-

lectic of Constituent Power and Constituted Power," in DuRand, ed., Moving Beyond Capitalism, 195 - 99.

यदि समाजवादी निर्माणको अर्थ पूँजीजन्य स्रोत साभ्ना हितको लागि फिर्ता लिनु हो भने क्युवाको सन्दर्भमा त्यस्तो पूँजीजन्य स्रोत राज्यबाट फिर्ता लिनु हो, त्यो पनि राज्यको सक्रिय सहभागितामा । यसको प्रष्ट दृष्टान्तको रूपमा राज्यनियन्त्रित रेस्चुराँ, कलकारखाना, यातायात सेवा र निर्माण कम्पनीहरूलाई सहकारीहरूमा रूपान्तरण गर्नुलाई लिनु पर्दछ । सन् १९६८ देखि सरकारले चलाउँदै आएका व्यापार आज 'भूतपूर्व' सरकारी कर्मचारीले चलाइरहेका छन् । तिनलाई कामदारहरूले व्यवस्थापन गर्ने व्यापारमा रूपान्तरण गरिएको छ । पहिले जस्तै तिनलाई सरकारकै कुनै मन्त्रालयअन्तर्गत सञ्चालनमा गरिएको छैन । बरु त्यस्ता कामदार नियन्त्रित उद्योगले राज्यबाट ऊर्साँग भएका बन्दोबस्त (जस्तै भवन, मेसिन, आदि) भाडामा भने लिन सक्दछ । एउटा स्वतन्त्र सामाजिक उद्योग भएका कारण उसका नाफा र घाटा सबैको लागि

ऊ स्वयं नै जिम्मेवार हुने गर्दछ । खर्च र कर तिरिसकेपछि केही जगेडा कोष बाँकी राखी बचेको नाफा सहकारीका सदस्यहरूबीच वितरण हुने गरेको छ । प्रारम्भिक अध्ययनले सहकारीका कामदारहरूको आमदानी विगतको तुलनामा सात गुणाले बढेको देखाएको छ । Camila Piñeiro Harnecker, "Cuba's Cooperatives: Their Contribution to Cuba's New Socialism," in DuRand, ed., Moving Beyond Capitalism, 184 - 94.

सहकारीलाई एक प्रकारले साभ्ना श्रमको रूपमा बुझ्न उपयुक्त हुनेछ । Marcelo Vieta, "Autogestion: Prefiguring a "New Cooperativism" and the "Labour Commons," in DuRand, ed., Moving Beyond Capitalism, 55 - 63.

सहकारी समूहमा आबद्ध कामदारले साभ्ना श्रम गर्नु हो । उनीहरूले सचेततापूर्वक आफ्नो उत्पादन र लक्ष्य प्राप्तिको लागि मिहिनेत गर्छन् । त्यो लक्ष्य भने उनीहरू र अझ ठूला समुदायको साभ्ना हुने गर्दछ । सहकारीले एउटा सामाजिक व्यक्तित्वलाई बलियो बनाउने गर्दछ । जो-कोहीको दैनिक जीवन सहकारीको सामाजिक सम्बन्ध र सहकार्यको मूल्यमान्यतामा आधारित हुने गर्दछ

। सामूहिक निर्णय प्रक्रियामा सहभागिताले सामाजिक जिम्मेवारीको भावनालाई बलियो बनाउने गर्दछ । व्यक्तिको हित साभ्ना हितसँग जोडिएको हुन्छ । परिणामतः व्यक्तिलाई सामाजिक प्राणी बनाउँछ अर्थात् मार्क्सको शब्दमा प्रजाति प्राणी (species being) बनाउँछ ।

सहकारीले कामलाई मात्र सामाजिकरण गर्ने गर्दैन । कामदारलाई पनि सामाजिक बनाउने गर्दछ । सहकारीहरू समाजवादका स-साना विद्यालयहरू हुन् ।

यद्यपि कामदारहरू स्वयंले व्यवस्थापन गरेका सहकारीहरूमा कामदारहरूको सामाजिकीकरण स्वतःस्फूर्त हुने भने होइन । यो एउटा क्रमिक शिलशिला हो । विशेषतः पहिले राज्यनियन्त्रित संस्थालाई सहकारीमा रूपान्तरण गरिएको अवस्थामा सामाजिकीकरणको प्रक्रिया एकैबाजी हुने गर्दैन । पहिले मजदुर र व्यवस्थापनको नाममा तहगत संरचनामा चलिरहेको संस्थाको सामाजिकीकरण प्रक्रिया शिलशिलाबद्ध रूपमा हुनु स्वाभाविक हो । लामो समयदेखि बस्दै आएको बानीलाई तोड्न पुनःशिक्षाकै आवश्यकता हुने गर्दछ । उदाहरणको लागि म मध्य हवानास्थित पहिले राज्यले चलाएको सिलाई कारखानामा पुगेको थिएँ । त्यो कारखानामा कर्मज उत्पादन गर्ने गर्दछ । त्यहाँ निर्वाचित प्रबन्धकले आफ्ना सहपाठी मजदुरहरूलाई 'मेरा कामदार' भनेर बोलाउने गरेको पाएँ । जब कि उनले हरेक महिना हुने कारखानाको साधारणसभामा उनीहरूका हरेक प्रश्नको सटिक जवाफ दिनुपर्ने प्रावधान छ ।

पुरानो बानी एकैबाजी हटाउन गाह्रो हुने गर्दछ । नयाँ बन्दोबस्तअन्तर्गत उनले देखेको मुख्य परिवर्तन भनेको हिजो जस्तै आज उनले माथिल्लो कार्यालयमा जवाफ दिनुपरेकी छैन र अहिले उनले केही स्वायत्तता पाउने गरेकी छिन् । त्यही भएर क्युवाको दर्शन प्रतिष्ठानले नयाँ सहकारीहरूबीच नियमित तालिम आयोजना गर्ने गरेको छ । ती तालिमको मुख्य लक्ष्य भनेको प्रजातान्त्रिक स्व-व्यवस्थापनबारे सहकारीका सदस्य र प्रबन्धकहरूलाई शिक्षित गर्नु हो ।

सहकारीले कामलाई मात्र सामाजिकरण गर्ने गर्दैन । कामदारलाई पनि सामाजिक बनाउने गर्दछ । सहकारीहरू समाजवादका स-साना विद्यालयहरू हुन् ।

अहिलेको अवस्था विशेषतः नयाँ र आफै बन्दोबस्त गरिरहेका सहकारीहरूका लागि नयाँ अवसर पनि बनेको छ । त्यस्ता सहकारीहरूमा नयाँ सामाजिक सम्बन्ध बनाउन सजिलो हुने गरेको छ । सुरुबाटै मजदुरहरूलाई आफू साभ्ना हितका लागि संगठित भएका हौं भन्ने कुरा बुझाउन सजिलो हुने गरेको छ । इल बिकी रेस्चुराँ त्यस्तै आफ्नै व्यवस्थापनमा खुलेको नयाँ सहकारी हो । यो सहकारीले सन् २०१४

फेब्रुअरीमा स्वीकृति पाएको थियो । त्यसलाई एउटा सानो समूह मानिसहरूले सञ्चालनमा ल्याएका हुन् । त्यसले मध्य हवानास्थित विश्वविद्यालय नजिक सरकारको एउटा भवन भाडामा लिएको छ । जब त्यो भवन जीर्णोद्धार गरियो(राज्यको ऋण सहायतामा) आफ्नै व्यवस्थापनमा चलेको यो संस्थामा सचेत रूपमा अरु पनि मानिस सदस्य बने । सन् २०१५ को नोभेम्बरबाट औपचारिक रूपमा सुरु भएको यो कारखानामा हाल दुई सय सदस्यहरू छन् । आज त्यो रेस्चुराँ मनग्य कामदार भएको रेस्चुराँ, पास्ट्री (केक आदि बिक्री गरिने पसल) र बार बनेको छ । त्यहाँका सदस्यहरूले आंशिक समयमात्र काम गरे पनि हुन्छ । तथापि उनीहरूले सरकारी कर्मचारी हुँदा भन्दा बढी तलब बुझ्ने गर्दछन् ।

बितेका दुई वर्षमा मैले सेन्टर फर ग्लोबल जस्टिसबाट क्युवामा दुई वटा प्रतिनिधिमण्डलको नेतृत्व गर्ने अवसर पाएँ । दुई वटा भ्रमणका क्रममा क्युवाका त्यस्ता नौ वटा नयाँ शहरी सहकारीमा भ्रमण गरियो । हामीले गाडी सेवा सञ्चालन गर्ने यातायात सहकारी, फर्निचर सहकारी, निर्माण सहकारी र अरु धेरै रेस्चुराँहरूको अध्ययन गरेका थियौं । त्यस्ता शहरी सहकारी सयौं संख्यामा अरु नयाँ पनि खुलिसकेका छन् । तिनले अर्थतन्त्रको गैरसरकारी क्षेत्रको विकासमा महत्वपूर्ण भूमिका खेल्नसकेका छन् । त्यसअतिरिक्त निजी सेवामा स-साना निजी व्यापारहरू पनि फस्टाइरहेका छन् । उदाहरणको लागि, ब्युटी पार्लरहरू, आतिथ्यता तथा पर्यटक सेवा केन्द्र(जस्तै रेस्चुराँ र भाडाका कोठाहरू) । सहकारीहरूले राज्यले दिने रोजगारी र निजी व्यापारमा मालिकको मुनि बसेर काम गर्नुपर्ने अवस्थालाई समेत समाजवादी विकल्प प्रदान गर्ने गरेको छ । क्युवाली कृषि लामो समयदेखि सहकारीमा निर्भर रहँदै आएको छ । सन् २०१२ को डिसेम्बरमा मात्र त्यहाँको राष्ट्रिय सभाले सहरी सहकारी खोल्ने नीति पारित गर्‍यो । त्यस्ता सहकारीलाई पनि प्रयोगको हिसाबमा मात्र अनुमति प्रदान गरियो । सन् २०१६ मा वृहत् सहकारी कानून आउने आशा गरिएको थियो । तर अब सन् २०१७ को अन्त्यसम्म त्यो कानून बन्ने सम्भावनाको आशा गरिन थालेको छ । यी र अरु सुधारको सम्बन्धमा क्युवाली नेतृत्वमा मतभेद छन् । उनीहरू सहकारीको प्रयोगलाई बिस्तार गर्ने सम्बन्धमा सावधान छन् । धेरै मजदुरहरू आफू सहकारी बनाउन तयार रहेको तर मानिसहरूको विश्वास जित्न अझै व्यवस्थापन कुशलता शैली कुनैपर्ने अवस्था भएको बताए ।

यसैबीच निजी व्यापार तीव्र गतिमा बढिरहेको छ । अर्थतन्त्रको ऋण्डै दुई सय उपक्षेत्रमा क्युवाली जनतालाई स्वरोजगारमा जान अनुमति दिइएको छ । निजी व्यापारले ज्यालादारी मजदुर राख्न सक्ने भएका छन् । ती सबै निम्न पूँजीवादी संस्थाहरू हुन् । तर

क्रमशः पृष्ठ ४ मा

साढे ८१ लाख नेपाली गरीब, प्रदेश २ र ६ मा गरिबी दर उच्च

– विजयराम खनाल

काठमाडौं । सरकारी अध्ययनले साढे ८१ लाख नेपाली नागरिक अझै पनि गरीबीको रेखामुनी रहेको देखाएको छ ।

दलहरूले अबको ५-१० वर्षमा नै नेपाललाई मध्यम आय भएको मुलक बनाउन दाबी गरिरहँदा अध्ययनले भने २८.५ प्रतिशत मानिसहरू गरीबीको रेखामुनी देखाएको हो ।

नयाँ विधी अनुसार गरिएको सर्वेक्षणले प्रतिहजार मानिसमा २८६ नेपाली गरीबीको रेखामुनी रहेको देखाएको छ ।

यस आधारमा कुल २ करोड ८६ लाखमा लगभग ८१ लाख ५१ हजार मानिस गरीब छन् ।

‘मानव विकास सूचकाङ्क’ लगायतका सूचकले उपभोग क्षमताको आधारमा गरीबी दर निकाल्ने गर्छ । तर एमपीआई सूचकले गरीबीलाई विभिन्न पक्षबाट केलाउँछ, राष्ट्रिय योजना आयोगका उपाध्यक्ष डा. स्वर्णिम वाग्लेले स्पष्ट पारे ।

यसअघि केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागले गरीबीको दर २१.८ प्रतिशत रहेको तथ्याङ्क सार्वजनिक गरेको थियो । भूकम्प र नाकाबन्दीपछि बढेर २५ प्रतिशत पुगेको अनुमान थियो ।

तर, अहिले अवलम्बन गरिएको नयाँ विधिमा स्वास्थ्य, शिक्षा र आमदानीलाई मात्र लिएको छैन । स्वास्थ्य सम्बन्धी दुई, शिक्षा सम्बन्धी दुई र जीवन स्तर सम्बन्धी ६ वटा सूचकको आधारमा गरीबीको दर निकालिएको हो ।

‘यहाँ घरको छानो कस्तो भन्ने कुराले पनि महत्व राख्ने रहेछ, त्यसैले घरको छाना र फ्लोरलाई समेत यस्तो सूचकमा

हेरिएको छ,’ अध्येता तथा एमपीआई विधि विकास गर्ने मध्येकी एक डा. सबिना अलिकरेले भनिन् ।

अलिकरे र जेम्स फोस्टरले विकास गरेको यो गणना विधि सन् २०१० देखि नै प्रयोगमा छ । नेपालमा भने पहिलो पटक भएको यो विधिको प्रयोग गरेर अलिकरे र केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागका महानिर्देशक सुमनराज अर्यालले अध्ययन गरेका हुन् । सन् २००६ देखि सन् २०१४ सम्मको तथ्याङ्कलाई गणनामा लिइएको छ ।

यस विधिले निकाल्ने सूचक दिगो विकास लक्ष्य (एसडीजी गोल)मा समेत प्रयोग गरिन्छ । सन् २०३० मा विश्वभरबाट गरीबी अन्त्य गर्ने लक्ष्य राखिएको छ भने नेपाल पनि सो अवधिमा विकासित मुलुकमा प्रवेश गर्ने तयारीमा रहेको छ । नेपालका १२ हजार घरधुरी र ५४ हजार मानिसहरू गणनामा लिइएको थियो ।

यो विधिमा पोषण, शिशु मृत्युदर, उमेरको आधारमा विद्यालय जाने बालबालिका, विद्यालयमा उनीहरूको उपस्थिति, खाना पकाउने उर्जा स्रोत, सरसफाई, खानेपानीको उपलब्धता, विद्युतीकरण, छानो तथा फ्लोर र सम्पत्ति लगायतका सूचकलाई लिइएको छ ।

नेपालीहरूको सरसफाई, सम्पत्ति र खाना पकाउने उर्जा सम्बन्धी सूचकमा सबैभन्दा धेरै प्रगति भएको छ ।

८ वर्ष मुनीमा जनसंख्या सबैभन्दा गरिब

उमेरका आधारमा हेर्ने हो भने ९ वर्ष सम्मका बालबालिकामा गरीबीको दर उच्च देखिएको छ । ४१ प्रतिशत

बालबालिकामा बहुआयामिक गरीबी देखिन्छ । त्यसपछि ५७ वर्षमाथिका मानिसहरू गरीबीको सूचकमा अगाडी छन् ।

९ वर्ष सम्मकाको एमपीआई सूचक ०.१९४ छ भने ५७ वर्षमाथिकाको यो सूचक ०.१२० रहेको छ ।

प्रदेश २ र ६ मा गरीबी दर उच्च

संघीयतामा जान लागेको नेपालको लागि पनि यो तथ्यांकले भावी दिनमा नीति निर्मातालाई सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ । सात वटा प्रदेश मध्ये ६ र २ मा धेरै गरीबी छ ।

प्रदेश ६ मा ५१.२२ प्रतिशत र प्रदेश २ मा ४७.८९ प्रतिशत मानिस गरीब छन् । प्रदेश ३ मा १२.२४ प्रतिशत, प्रदेश ४ मा १४.१९ प्रतिशत, प्रदेश १ मा १९.६७, प्रदेश ५ मा २९.९२ प्रतिशत र प्रदेश ७ मा ३३.५६ प्रतिशत गरीबी छ ।

प्रदेश २ र प्रदेश ६ मा कम तौल, विद्यालय जाने अवस्था, शिशु मृत्यु दरले गर्दा बढि गरीबीको दर देखिएको अध्ययनमा उल्लेख छ ।

८ वर्षमा आघाले घट्यो गरीबी

तथ्याङ्क लिइएको ८ वर्षमा नेपालको गरीबी भने आघाले घटेको छ । सन् २००६ मा यही विधि अनुसार हेर्दा ६५ प्रतिशत मानिस गरीबीको रेखामुनी रहेकोमा सन् २०१० मा ४२ प्रतिशत र सन् २०१४ मा २८.५ प्रतिशतमा गरीबी दर सिमित भएको हो ।

‘यो खुशीको खबर नै हो, यो उपलब्धि हेर्दा नेपालले सन् २०३० मा गरीबी लगभग शून्यमा झर्न सक्ने अवस्था देखिन्छ,’ अलिकरेले भनिन् ।

अव्यवहारिक कर नीतिविरुद्ध सिकर्मीहरू

– दानबहादुर कपाली

सिकर्मी र डकर्मीहरू प्राविधिक हुन् । उनीहरूसँग सीप र कला छ । तिनै डकर्मी र सिकर्मीहरूले नै विश्व चर्चित पाँचतले मन्दिर, भैरवनाथ मन्दिर, काठैकाठको भैरवनाथको निर्माण गर्ने पनि सिकर्मीहरू नै हुन् । कति हाम्रा पूर्वज सिकर्मीहरू बिते । अझै पुराना र अग्रज सिकर्मीहरू भक्तपुरको साथै देशको कुनाकाप्चामा छरिएर रहेका छन् । कला र संस्कृतिको विकास गर्ने, संरक्षण र संवर्द्धन गर्ने हाम्रा अग्रजहरूसँग काष्ठकलाको सीप छ, अनुभव छ तर औपचारिक शिक्षा छैन ।

सामान्य लेखपढ गर्न जानेको भरमा सिकर्मी पेशामा लागेका अग्रजहरूलाई सरकारले कहिल्यै चिनेन, सम्मान गर्ने त कुन चराको नाउँभै भएको छ । सिकर्मी मजदुरलाई ऐक्यबद्ध गर्ने, स्थानीय कच्चापदार्थलाई प्राथमिकतामा राखी देशको

परम्परागत काष्ठकला र संस्कृतिसँग सम्बन्धित आफ्नो सीप विकास गर्ने र सिकर्मी व्यवसायको हकहितको निम्ति भक्तपुर सिकर्मी संघ गठन भएको छ । संघले स्थापनाकालदेखि नै सरकारको अव्यवहारिक कर नीतिको विरोध गर्दै आएको हो । साना तथा घरेलु व्यवसाय विस्थापित गर्ने अभिप्रायले ल्याइएको अनिवार्य भ्याट करविरुद्ध संघले लड्दै आएको हो । व्यवसायीहरूले उत्पादन गरेका फर्निचरका सामानहरू एक ठाउँबाट अर्को ठाउँमा ढुवानी गर्दा गाडी र सामग्रीसमेत समात्ने र थुने कार्यले सिकर्मी व्यवसायीहरू चिन्तित छन् । अव्यवहारिक कर नीतिको विरोधमा भक्तपुर सिकर्मी संघ संघर्षरत छ । साना व्यवसायले वार्षिक न्यूनतम निश्चित कर तिरे पुग्ने व्यवस्था गर्नुपर्ने माग सो संघको रहेको छ । संघले सिकर्मी व्यवसायीहरूको हकहितको निम्ति राजस्व विभाग, उद्योग मन्त्रालय र अर्थ मन्त्रालयको ध्यानाकर्षण गर्दै आएको हो ।

संघको आन्दोलनकै कारण आ.व. २०७२/०७३ मा साना तथा घरेलु व्यवसायको वार्षिक कारोबारको थ्रेसहोल्ड रु. २० लाखबाट ५० लाख पुऱ्याइयो । सिकर्मी व्यवसायीहरूको अझै थुप्रै समस्या छ । समस्या समाधान गर्न संघ संघर्षरत छ । आफ्नो श्रम र सीपको विकास गर्न र गराउन सिकर्मी व्यवसायीहरू एकजुट हुनुपर्छ । युवाहरूलाई विदेशीको सस्तो ज्यामी र दास बनाउने कामको विरोध गरी रोजगारी सिर्जना गर्ने काममा सिकर्मीहरू संघर्षरत हुनुपर्छ । संघको संघर्षले स्वदेशी उत्पादनलाई प्रवर्द्धन गरी स्वदेशमै स्वरोजगार बन्ने काममा थोरै भए पनि टेवा पुग्नेछ । सरकारले प्रगतिशील कर लागू गर्नुपर्छ । अव्यवहारिक नीति र निर्णय हटाउनुपर्छ । अव्यवहारिक कर नीति खारेज गर्न सिकर्मी व्यवसायहरूले आ-आफ्नो औजार लिएर कर कार्यालय, उद्योग मन्त्रालय र अर्थ मन्त्रालयमा धर्ना दिन नपरोस् ।

तःगुठी भैरवनाथको बृहत वार्षिक भोज र स्वेच्छिक दसै

पाँगा । पाँगाको सबैभन्दा ठूलो सनातन गुठी भैरवनाथ तःगुठीले प्रत्येक वर्ष वार्षिक भोज गर्ने नीति अनुसार माघ २८ र २९ गते सम्पन्न भयो ।

माघ २८ गते महिला भोज (मिसा भू) र २९ गते पुरुष भोज (मिजं भू) गरेको थियो ।

त्यही भोजमा सहभागी गुठियारहरूलाई स्वेच्छिक दसै हुनेबारे साउन ७ गते गुठियार भैलाले गरेको निर्णय पत्र र स्वेच्छिक दसैले पालना गर्नुपर्ने मान्यता पत्र ठप्पिएको थियो ।

के हो स्वेच्छिक दसै ?

गुठिमा दसै बस्ने

परम्परा पहिले देखिनै प्रचलन थियो । दसै टाढाको मान्छे, घर परिवारमा कोही नभएका गुठियारहरू दसै बस्ने गरेको हुन्छ ।

अब ७ साउनदेखि तःगुठीले स्वेच्छिक दसैको निर्णय गरी गुठिमा विद्यमान प्रचलनलाई समयानुकूल सुधार गरेर जाने उद्देश्यले स्वेच्छिक दसैको अवधारणा ल्याएको थियो ।

पालना गर्नुपर्ने मान्यताको बुँदा ७ मा परिवार समेत विदेशमा रहेका र सीमा बाहिर रहेका गुठियार स्वेच्छिक दसै बस्नुपर्नेछ । अन्यथा गुठिको नियमानुसार गुठियार सूचिबाट नाम हटाइनेछ ।

स्वेच्छिक दसै बस्ने गुठियार, गुठिको श्रेष्ठा बमोजिम ५ वर्षभित्र चिरपाः (जिम्मेवारी) पालो आउने तथा १० वर्षभित्र पालाः (भैरवनाथ घरमा लग्ने) पालो आउनेलाई भने दसै रोक्का गरेपनि दसै बस्न चाहना राखेमा ७५ हजार रुपैयाँ शुल्क बुझाएर बस्न पाउने र अन्य पालो नआएका गुठियारको हकमा रु. ४००००।- एकमुष्ट शुल्क बुझाएर बस्न सक्ने भनेका छन् ।

दसै बस्नेहरूलाई गुठिको चिरपा र गुठिको पालो र मलामी समेत आउननपर्ने सुविधा दिएका छन् ।

क्युवाका नयाँ

तिनीहरू पूँजीवादी होइनन् किनभने ती सबै साना आकारका छन् र मालिक आफै त्यहाँ काम गर्ने गर्दछन् । क्युवाको नीति निर्देशिकाले निजी धन जम्मा गर्न रोक लगाएको छ । त्यसले साना पूँजीपति वर्गलाई ठूलो पूँजीपति बन्नबाट रोक लगाउने गरेको छ । उनीहरू पूँजीपति वर्ग होइनन् भने जनजात समाजवादी पनि होइनन् । निसन्देह स-साना निजी व्यापारले समाजवादी सचेतना त बलियो बनाउने छैन बरु साना पसलेहरूको साँघुरो व्यक्तिवादलाई बलियो बनाउनेछ । पार्टीको सातौँ महाधिवेशनमा प्रस्तुत गरेको प्रतिवेदनमा राउल क्यास्ट्रोले जोडका साथ भनेका छन्, ‘निम्नपूँजीवादी विचारधारा व्यक्तिवाद, स्वार्थी भावना, नाफाको चाहना, तुच्छता र बढ्दो उपभोक्तावादले प्रतिनिधित्व गर्ने गरेका छन् ।’ Raul Castro, Report to Seventh Congress of the Cuban Communist Party, Granma, April 18, 2016, <http://en.granma.cu>.

प्रभावकारी कानुनी सीमा, करप्रणाली र नियन्त्रणले निम्न पूँजीपति वर्गलाई समाजवादअनुकूल बनाउन सक्छ

तर समाजवादी नै होइन । तर अर्कोतिर सहकारीहरूले कामदार जनता र उनीहरूको समुदायको दैनिक जीवनका व्यवहारमा समाजवादको प्रतिनिधित्व गर्दछ । यदि सामाजिक बन्दोबस्त दीर्घकालीन रूपमा दिगो बनाउने हो भने त्यो बन्दोबस्तले नैतिक मान्यतामा जरा गाडेको हुनुपर्दछ । जनताको चरित्रमा बसेको हुनुपर्दछ । उनीहरूका साभ्ना मूल्य र संवेदनशीलता उनीहरूका संस्थाअनुकूल हुनुपर्दछ । दीर्घकालमा सहकारीले यो समाजवादी एकाधिकारलाई योगदान गर्ने गर्दछ । Olga Fernandez, “The Necessary Renovation of Socialist Hegemony in Cuba: Contradictions and Challenges,” in Cliff DuRand, ed., Moving Beyond Capitalism (London: Routledge, 2016), 179-83.

समाजवादको लागि समाजवादी राज्य मात्र होइन, समाजवादी जनताको पनि आवश्यक हुने गर्दछ र सहकारीले जनतालाई बलियो बनाउने गर्दछ ।

क्युवाप्रति नयाँ नीति अंगाल्दै राष्ट्रपति ओबामाले

क्युवामा निजी व्यापारको विकासमा सहयोग गर्न खोजे । त्यो निजी व्यापार सहकारीभन्दा भिन्न थियो । Cliff DuRand, “US Policy on Cuba: From Regime Change to Systemic Change,” Truthout, January 8, 2015, <http://truth-out.org>.

राष्ट्रपति ट्रम्पले क्युवाली समाजवादलाई भित्रैबाट भत्काउने कामलाई निरन्तरता दिन्छन् वा विद्वैनन्, त्यो त हेर्न बाँकी नै छ । जे भए पनि क्युवाली नेतृत्व उताउलो निजी क्षेत्रको भ्रष्ट प्रभावबारे सजग छन् । फुर्तिला समाजवादी जनताबीच सहकारीको प्रबर्द्धनले बलियो पूँजीवादविरुद्ध प्रभावशाली रक्षा हुनेछ । प्रगतिशील कर प्रणाली र भन्सार नीतिले निजी व्यापारलाई ठूलो आकारमा वृद्धि हुन रोक लगाउन सक्छ । तरै पनि निजी व्यापारले ठूलो आकार लिए तिनलाई सहकारीमा परिणत गर्न सकिन्छ । परिणामतः त्यसका सबै नाफा र निर्णय प्रक्रियामा कामदारहरूको हात रहनेछ । यसरी निजी व्यापारलाई सहकारीमा बदल्ने प्रक्रिया स्वीडेनको प्रसिद्ध मेडनर योजनाको आमूल परिवर्तनकारी संस्करणमार्फत गर्न सकिन्छ । त्यो

तरिकाअन्तर्गत नाफाको प्रतिशत व्यापारमा समताको प्रतिनिधित्व गर्दै मजदुरहरूको कोषमा स्थानान्तरण हुने गर्दछ । त्यसो गरिए केही वर्षको अन्तरालमा मजदुरहरू मालिक बन्नेछन् र व्यापार सहकारीमा परिणत हुनेछन् । आशा गरौं, ठूला निजी व्यापार सामाजिकीकरण गर्ने कुनै अरु तरिका पनि पक्कै हुनुपर्छ ।

निजी क्षेत्रमाथि नयाँ नियमनकारी बन्दोबस्तको विकास गरी त्यो बन्दोबस्त बलियो बनाउनुपर्दछ । साथै क्युवाले आक्रामक गतिमा समाजवादी सहकारी क्षेत्रको प्रवर्द्धन गर्नुपर्दछ । त्यसो गरेर क्युवाले सहकारी श्रमको उत्पादनशील शक्ति विकास गर्न सक्छ, सहकारी सदस्य कामदार जनताको जीवनस्तर उकास्न सक्छ र समाजवादी निर्माणतर्फ जान अत्यावश्यक सामूहिक सचेतनाको विकास गर्नुपर्दछ ।

लेखक मेक्सिकोको सान मिग्यल डि एलेण्डेको सेन्टर फर ग्लोबल जस्टिसका सहायक अनुसन्धानकर्ता हुन् ।

अनुवादः नीरज मण्ठली रिठ्यु

सीप सिकौं, पुनर्निर्माणमा योगदान गरौं ।

- राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणको समन्वयमा विभिन्न संघ/संस्थाहरूले जाउँजाउँमा डकर्मी, सिकर्मी तालिम दिइरहेका छन् । तालिममा सहभागी भएर सीप सिकौं, पुनर्निर्माणमा योगदान गरौं । यसबाट आम्दानीको बाटो मात्र खुल्दैन जीविकोपार्जनमा पनि टेवा पुग्छ ।
- सीप भए नेपालमा कामको कुनै कमी छैन । भूकम्पबाट क्षतिग्रस्त भएका आठ लाखभन्दा बढी घर निर्माण र मर्मत संभार गर्नुपर्ने छ । अब बच्ने घर जहाँसुकै बनाउँदा पनि भूकम्प थेग्ने गरी बनाउनु पर्ने भएकाले सीप आर्जन गरेपछि सीपअनुसारको काम पाउन तथा कामअनुसार कमाउन पनि सजिलो हुन्छ ।

नेपाल सरकार

सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय

सूचना विभाग

प्रदेश प्रमुख.....

सुनीलबहादुर थापाले धनकुटालाई प्रदेश राजधानी बनाउन जोड गरेका थिए भने उपप्रधान तथा ऊर्जामन्त्री कमल थापाले विराटनगरलाई बनाउनुपर्ने अडान राखेपछि विवाद भएको थियो । विराटनगर राजधानी तोकिएलगत्तै धनकुटामा प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवाको पुतला दहन गरिएको छ ।

त्यस्तै प्रदेश ५ को राजधानी बुटवल तोक्ने कि दाङ भन्ने विषयमा पनि मन्त्रिपरिषद् विवाद भयो । स्रोतका अनुसार एमाले नेता विष्णु पौडेल, बालकृष्ण खाँडलगायतको दबाबमा प्रदेश ५ को राजधानी बुटवल तोकिएको हो । दाङमा राजधानी तोक्नुपर्ने भन्दै आन्दोलन जारी छ । मन्त्रिपरिषद् प्रशासनिक समितिले दाङलाई राजधानी बनाउन सिफारिस गरेको थियो । प्रदेश २ को राजधानी वीरगन्ज बनाउनुपर्ने माग राखेर अनशन जारी रहेकै बखत जनकपुरलाई तोकिएको हो । कांग्रेस, राजपा र संघीय फोरमबीच भएको सहमतिअनुसार प्रदेश २ को राजधानी जनकपुर तोकिएको मन्त्रिपरिषद् स्रोतले बतायो ।

मन्त्रिपरिषद् प्रशासनिक समितिले प्रदेश ३ को राजधानी सानोठिमी भक्तपुरलाई बनाउन

सिफारिस गरेको भए पनि उपप्रधानमन्त्री थापाको जोडबलमा उनकै गृह जिल्ला हेटौँडा तोकिएको छ ।

अन्तिममा सहमतिसँगै सबै प्रदेशको राजधानी तोकिएको खानेपानी तथा सरसफाइमन्त्री महेन्द्रराय यादवले बताए । ‘आ-आफ्नो स्थानलाई राजधानी बनाउन लबिङ गर्ने र अडान राख्नु स्वाभाविक हो तर सहमतिसँगै यो निर्णय लिइएको हो’, मन्त्री यादवले भने ।

देउवा सरकारले अस्थायी राजधानी तोके पनि धनकुटा, दाङ, वीरगन्ज र डोटीमा राजधानी माग्नै आन्दोलन जारी छ । सरकारको निर्णयलगत्तै विभिन्न ठाउँमा प्रदर्शन भएका छन् । दाङलाई राजधानी बनाउनुपर्ने माग राख्दै मंगलबार र बुधबार जिल्ला बन्द गरियो । धनकुटा, वीरगन्ज, डोटीमा पनि अनशनलगायत आन्दोलनका कार्यक्रम जारी छन् । सरकारले प्रदेश अस्थायी केन्द्र तोकेर प्रदेशसभा सदस्यलाई सपथ गराउने बाटो खोलिदिएको छ । सरकारको निर्णयलगत्तै, निर्वाचन आयोगले पनि प्रदेशसभा समानुपातिक सांसदमा विजयी हुनेको नाम सार्वजनिक गर्ने घोषणा गरेको छ ।

कीर्तिपुरमा.....

पर्यटनको सम्भावना प्रवल रहेको र त्यसलाई अवसरको रूपमा कार्यान्वयन गर्न ढिलाई गर्नु नहुने बताउनुभयो ।

कीर्तिपुरमा पर्यटकीय स्रोतलाई व्यवस्थित गरेमा सांस्कृतिक, प्राकृतिक, कृषि, शैक्षिक क्षेत्रमा पनि पर्यटकीय विकासको सम्भावना रहेको बताउनुभयो । कुन क्षेत्रको पर्यटनबाट कसरी विकास गर्न सकिन्छ भनेर अनुसन्धान गरेमा

कीर्तिपुरमा पर्यटनको सम्भावना र अवसर दुवै छ भन्नुभयो ।

कार्यक्रममा नेपाल टुरिजम बोर्डका प्रतिनिधिले पर्यटनको सम्भावना बोकेको कीर्तिपुर पर्यटकीय क्षेत्रबाट ओभेलमा पार्नु कसैको हितमा छैन भन्दै अब कीर्तिपुर नपासँग सहकार्य गरी कीर्तिपुरमा पर्यटन विकासको लागि प्रवर्द्धन गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्नुभयो ।

त्यसैगरी पर्यावरणीयका

मन्त्रिपरिषद्ले सातवटै प्रदेशको प्रमुख पनि तोकेको छ । प्रदेश १ मा डा. गोविन्द सुब्बा, प्रदेश २ मा रत्नेश्वरलाल कायस्थ, प्रदेश ३ मा अनुराधा कोइराला, प्रदेश ४ मा बाबुराम कुँवर, प्रदेश ५ उमाकान्त भ्ना, प्रदेश ६ मा दुर्गाकेशर खनाल र प्रदेश ७ मा मोहन मल्ललाई प्रदेश प्रमुख तोकिएको छ । एमाले र माओवादीको सहमतिमा प्रदेश प्रमुख तोक्ने प्रयास असफल भएपछि सरकारले एकलौटी रूपमा जिम्मेवारी तोकेको हो ।

‘एमाले र माओवादीसँग सहमतिमा आधारमा प्रदेश प्रमुख तोक्ने प्रयास गरेका थियौँ तर त्यो सम्भव: नभएपछि सरकार आफैँले तोकेको हो’, कानुनमन्त्री थापाले भने । सरकार प्रमुखमा कांग्रेस, राष्ट्रिय जनता पार्टी नेपाल, संघीय समाजवादी फोरम नेपालबीच भागबन्डा भएको छ । कांग्रेसको कोटाबाट सुब्बा, कोइराला, कुँवर, खनाल र मल्ल परेका हुन । राजपा कोटाबाट प्रमुख तोकिएका भ्ना सो पार्टी अध्यक्ष मण्डलका संयोजक महन्थ ठाकुरका सम्धी हुन् । कायस्थ संघीय समाजवादी फोरमको सिफारिसमा प्रमुख तोकिएका हुन् । उनलाई फोरमले प्रतिनिधिसभा समानुपातिकतर्फको उम्मेदवार बनाएको छ ।

प्रतिनिधिले वन क्षेत्रलाई पर्यटकीय क्षेत्रको रूपमा विकास गर्न सकिने बताउनुभयो ।

कार्यक्रममा कीर्तिपुर नपाका प्रमुख रमेश महर्जनको प्रमुख आतिथ्यमा भएको थियो । वहाँले कीर्तिपुरमा पर्यटन सम्भावना रहेको तर व्यवस्थित स्रोत खोज गरी पर्यटकीय गन्तव्य बनाउन यो कार्यक्रमले शिक्षा दिने विश्वास गर्नुभयो ।

सम्पदा पुनःनिर्माणमा मौलिक प्रविधिको प्रयोग हुनु राम्रो

भक्तपुर । २० औँ राष्ट्रिय भूकम्प सुरक्षा दिवसको अवसरमा भक्तपुर नगरपालिका, ख्वप इन्जिनियरिङ्ग कलेज र ख्वप कलेज अफ इन्जिनियरिङ्गको संयुक्त आयोजनामा भूकम्पीय जोखिम न्यूनीकरणसहितको निर्माण सम्बन्धी जनचेतनामूलक शैक्षिक प्रदर्शनी सम्पन्न भयो ।

प्रदर्शनको उद्घाटन गर्दै नेपाल मजदुर किसान पार्टीका अध्यक्ष नारायणमान बिजुक्छेले स्मारक संरक्षणको लागि सरकारले नेपालको प्राचिन शैलीबारे अध्ययन अध्यापनमा जोड दिनु पर्ने आवश्यकता औल्याउनु भयो । चाँगुनारायण क्षेत्रको पुनःनिर्माण ठेक्कामा दिँदा गुणस्तरीय काम नभएको उदाहरण दिँदै सम्पदा पुनःनिर्माणको कार्य सरकार आफैँले गर्नुपर्नेमा जोड दिनु भयो । विदेशीले आफ्नो स्वार्थ अनुकूल सहयोग गर्ने हुँदा पुनःनिर्माणमा विदेशीकोमात्र भर पर्न नहुने उहाँले

बताउनु भयो । उहाँले काठ तस्करको कारण सम्पदा पुनःनिर्माणको निम्ति पर्याप्त काठ पाउन नसकिएको हुँदा सरकारले ध्यान दिनु पर्ने बताउनु भयो । नगरपालिकामा नक्सा पास गराउनु पर्नाको आवश्यकताबारे प्राविधिक मार्फत जनतालाई सिकाउनु पर्ने धारणा राख्नु भयो ।

प्रतिनिधिसभाका सदस्य एवं नेपाल मजदुर किसान पार्टीका सचिव प्रेम सुवालले सरकारले भूकम्प पिडितको पुनःस्थापनामा ध्यान नदिएको उल्लेख गर्नु भयो । वहाँले आवासको बन्दोबस्त आफैँ गर्न नसक्ने भूकम्प पिडितलाई सरकारले आवासको व्यवस्था गर्नु पर्नेमा जोड दिनु भयो ।

भक्तपुर नगरपालिकाका प्रमुख एवं कलेज संचालक समितिका अध्यक्ष सुनिल प्रजापतीले २०७२ सालको भूकम्पले जनघनको क्षतीका साथै ७२ वटा सम्पदा पूर्ण र ६२ वटा सम्पदामा आंशिक क्षति पुगेको

बताउनु भयो । उहाँले मौलिक र आधुनिक प्रविधिको प्रयोग गरी सम्पदाको पुनःनिर्माण कार्य भइरहेको जानकारी गराउनु भयो ।

भक्तपुर नगरपालिकाका उपप्रमुख एवं कलेज संचालक समितिका उपाध्यक्ष रजनी जोशीले अर्किटेक्ट र इन्जिनियरलाई घरको डिजाइन र तालिम प्राप्त दक्ष डकर्मी र सिकर्मीलाई घर बनाउन जिम्मेवारी दिँदा घर अझ बलियो हुने बताउनु भयो । कलेज संचालक समितिका अध्यक्षज्यूको सभापतित्वमा भएको सो कार्यक्रममा ख्वप इन्जिनियरिङ्ग कलेजका प्राचार्य सुजन माक, ख्वप कलेज अफ इन्जिनियरिङ्गका प्राचार्य सुनिल दुवाल र ई.रत्नशोभा प्रजापतिले पनि बोल्नु भएको थियो । प्रदर्शनीमा ६२ वटा विभिन्न विषयका मोडल, पोष्टर र रोबोटलगायतका सामग्रीहरु राखिएका थिए ।

किपू देय् दुकु साकोसको आठौँ वार्षिक सभा सम्पन्न

कीर्तिपुर । किपू देय् दुकु बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.को आठौँ वार्षिक साधारण सभा २९ गते शनिबार कीनपा ६ स्थित चोभार जलविनायकमा सम्पन्न भयो ।

कीर्तिपुर नगरपालिका वडा नं ९ वडा अध्यक्ष गंगाराम महर्जनको मुख्य अतिथिमा भएको कार्यक्रममा वहाँले किपू दुकु बचत सहकारीले छोटो समयमा नै

जनताको मन जित्न सफल भएको बताउनुभयो । सहकारी सबैसँग सहकार्य गरी अघि बढ्नु जरुरी छ भन्नुभयो ।

सभामा संस्थाका अध्यक्ष बेखानारायण शाहीले संचालक समितिको वार्षिक प्रतिवेदन र कोषाध्यक्ष श्रीराम महर्जनले आर्थिक प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्नुभएको थियो ।

संस्थाका ज्येष्ठ शेयर

सदस्य मिसिलाल महर्जनको सभापतित्वमा भएको कार्यक्रममा वडा नं. १० का अध्यक्ष अमन महर्जन, मंगल माविका प्रधानाध्यापक लोकलाल महर्जन, उपाध्यक्ष सुजन महर्जनले पनि बोल्नुभएको थियो ।

सभामा धेरै निक्षेप जम्मा गर्नुहुने सन्तोष कुमार महर्जनलाई कदर स्वरूप सम्मान गरिएको थियो ।

कीर्तिपुर दर्पणको १५ वर्ष

पाँगा । कीर्तिपुर काठमाडौँबाट प्रकाशित कीर्तिपुर दर्पण १५ वर्षमा प्रवेश गरेको छ । त्यस अवसरमा माघ ४ गते जनसेवामा विशेष कार्यक्रम गरी वार्षिकोत्सव मनाइयो ।

कार्यक्रममा प्रमुख अतिथि कीर्तिपुर नगरपालिकाका प्रमुख रमेश महर्जनले राज्यको चौथो अंगको रूपमा रहेको संचार क्षेत्रलाई कीर्तिपुर नपाले पनि समयसमयमा नपाको सूचना र गतिविधि प्रकाशन गरेकोमा सराहना गर्नुभयो । पत्रकारिता सत्य र तथ्य हुनुपर्ने भन्दै दर्पणको सफलताको शुभकामना गर्नुभयो । कार्यक्रममा विशेष

अतिथि एवं सल्लाहकार प्रा.डा. रामकृष्ण महर्जनले कीर्तिपुर दर्पणले पत्रकारितामार्फत् सबैको सेवा गरेको बताउनुभयो ।

सरवकुमार महर्जनको सभापतित्वमा भएको कार्यक्रममा प्रकाशक एवं सम्पादक देवराज महर्जनले स्वागत र सावित्री महर्जनले

संचालन गर्नुभएको थियो । कार्यक्रममा संस्थापक सदस्य, रचनाकार, साहित्यकार, विज्ञापनदाता, कर्मचारी साथै दर्पण पत्रिकाबाट आयोजित चित्रकला र हाजिरजवाफमा विजयी भएकालाई प्रमुख अतिथि र विशेष अतिथिबाट पुरस्कार प्रदान गरिएको थियो ।

भीी पासा पुचःको छैठौँ वार्षिक सभा सम्पन्न

भीी पासा पुचः बचत तथा ऋण सहकारी संस्थाको छैठौँ वार्षिक साधारण सभा पौष २९ गते कृष्ण क्याटरिङ्गमा सम्पन्न भयो । सभाले गोपाल श्रेष्ठको अध्यक्षतामा ९ सदस्यीय नयाँ कार्य समिति सर्वसम्मतिले चयन गरेको छ । जसमा उपाध्यक्ष सुरेश कुमार डंगोल, सचिव निलेश नकमी, कोषाध्यक्ष उमेश महर्जन, सदस्यहरुमा किर्तन प्रधान, देवेन्द्र महर्जन, मनोज महर्जन, दीर्घ सिंह र रिता महर्जन रहनुभएको छ ।

त्यसैगरी लेखा उपसमितिमा राजकुमार अमात्य र ऋण उपसमितिमा सुरेश

कुमार डंगोल संयोजकको रूपमा चयन भएका छन् ।

सभामा संस्थाका अध्यक्ष एवं कार्यक्रमका सभापति राजन कुमार श्रेष्ठले वार्षिक प्रतिवेदन पेश गर्नुभएको

थियो । कार्यक्रममा उपाध्यक्ष सुरेश कुमार डंगोल, लेखा परीक्षक शान्त बहादुर श्रेष्ठ, निलेश नकमी र किर्तन प्रधानले पनि बोल्नुभएको थियो ।

सहभागी होऔँ ! सहभागी होऔँ !!

जन साहित्य गोष्ठी पाँगा, कीर्तिपुरको आयोजनामा नेपाल सम्बत् ११३८ नयाँ वर्ष र यःमरि पूर्णिमाको अवसरमा हुने **वीँथो नेपालभाषा साहित्य सम्मेलन र सांस्कृतिक कार्यक्रम** मा सहभागी हुन हार्दिक अनुरोध गर्दछौं ।

मिति: २०७४ माघ ६ गते शनिबार
स्थान: दिउखेल, पाँगा
समय: विहान ११ बजे

एविवा रक्तदान सम्पन्न

पाँगा । एकीकृत विष्णुदेवी बालकुमारी (एविवा) क्लव स्थापनाको २५ औं वर्ष रजत जयन्तीको उपलक्ष्यमा ९ औं रक्तदान कार्यक्रम माघ १ गते

पाँगा लाछीमा सम्पन्न भयो । रक्तदान कार्यक्रममा ३७ जनाले रक्तदान गरेको क्लवले जनाएको छ । युवा शक्ति सहयोगी

होऔं भन्ने मूल नाराका साथ ५० सालमा स्थापना भएको एविवा क्लवले समयसमयमा रक्तदान लगायत सामाजिक कार्य गर्दै आएको छ ।

शहीद स्मारक कलेजमा रक्तदान हुने

कीर्तिपुर । २० औं राष्ट्रिय भूकम्प सुरक्षा दिवसको अवसरमा शहीद स्मारक कलेजको प्राङ्गणमा माघ ६ गते शनिबार रक्तदान हुने भएको छ । विहान १० बजेबाट हुने रक्तदान कार्यक्रममा सहभागी

हुन आयोजकले अनुरोध गरेको छ । रक्तदाताहरू मध्ये ३ जनालाई गोलाप्रथाद्वारा विशेष उपहार दिने कार्यक्रम समेत रहेको छ । “सबल समुदाय र

स्थानीय सरकार भूकम्पीय सुरक्षाको बलियो आधार” भन्ने नाराका साथ मनाइने २० औं भूकम्प सुरक्षा दिवसको कार्यक्रम शहीद स्मारक कलेज, ओनस नेपाल र कीनपाको संयुक्त आयोजनामा गर्न लागेको हो ।

ग्यास्ट्रिक र अल्सर: के खाने-के नखाने ?

– डा. सुवास भट्टराई

बोलिचालीको भाषामा ‘ग्यास्ट्रिक’ भनिने ‘ग्यास्ट्राइटिस’लाई आमनेपालीको रोग मानिन्छ । कतिपयले ब्यंग्य गर्दै यसलाई नेपालीको राष्ट्रिय रोग समेत भन्ने गर्छन् । पहिले-पहिले ४० वर्षभन्दा माथिको उमेरमा देखिने ग्यास्ट्रिक हिजोआज जुनसुकै उमेर समूहका मानिसमा पनि देखिन थालेको छ ।

के हो ग्यास्ट्रिक ? के हो अल्सर ?

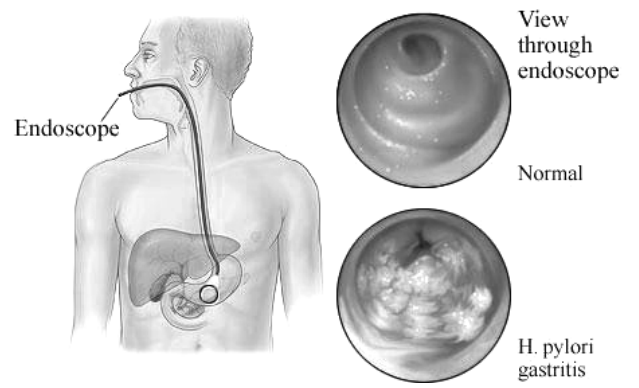
पेट दुख्ने, पेट फुल्ने, केही चिज खाएपछि अमिलो डकार आउने या छातीको बीचतिर दुख्ने जस्ता समस्या देखिनासाथ हामी ग्यास्ट्रिक भयो भन्छौं । अनि डाइजिन, पेन्टाप्राजोल या अन्य एन्टासिड चक्की खाइहाल्छौं । तर, सबै पेट दुखाइ ग्यास्ट्रिक नहुन पनि सक्छ ।

हाम्रो पेटमा एसिड हुन्छ, जसले खाना पचाउन सहयोग गर्छ । त्यो एसिडको मात्रा बढी हुँदा मानिसले ग्यास्ट्रिक भएको महसुस गर्छन् । कसैलाई आमाशयमा मात्र अल्सर गर्ने ग्यास्ट्रिक हुन्छ । एसिडले कसैलाई पेट अथवा आमाशय र सानो आन्द्रामा घाउ बनाई अल्सर गराउँछ । चिकित्सकीय भाषामा ग्यास्ट्रिक र योसँग मिल्ने रोगलाई ‘एसिड पेप्टिक डिसअर्डर’ भन्ने गरिन्छ । तीन हुन्:

१. ग्यास्ट्रिक- बिरामीले समस्या लिएर आउने तर इन्डोस्कोपी (पेटभित्र पाइप छिराएर हेर्ने विधि) गर्दा घाउ नदेखिएको अवस्था ।
२. अल्सर- इन्डोस्कोपी गर्दा घाउ देखिएको अवस्था ।
३. जिइआरडी (ग्यास्ट्रो एसोफेगल रिफ्लेक्स डिजिज)- एसिडको मात्रा धेरै हुँदा कसैको खानानली र पेटलाई जोड्ने भाग खुकुलो भएर आउँछ । जसले गर्दा पेटमा रहने एसिड माथि छाती र घाँटीमा आउन थाल्छ, त्यसलाई जिइआरडी भनिन्छ । यस्तो अवस्थामा घाँटी पोल्ने, घाँटीमा केही अड्केको महसुस हुने, छाती पोल्ने, छाती दुख्ने, अमिलो पानी आउने, डकार बढेर आउने आदि समस्या देखिन्छ । विशेषगरी सुतेपछि वा बिहानीपख यी समस्या बढ्ने गरेको पाइन्छ ।

पेटमा केही असहज महसुस भयो कि धेरै मानिस ‘ग्यास्ट्रिक भएको’ भन्दै अस्पताल आउने गर्छन् । पेटका हरेक रोग ग्यास्ट्रिक वा अल्सर हुँदैन । कहिलेकाहीँ परीक्षण (भिडियो एक्सरे, इन्डोस्कोपी, कोलोनोस्कोपी) गर्दा केही पनि खराबी नदेखिने तर पेट फुल्ने, असजिलो हुने र पेट दुख्ने भइरहन्छ । केही काम गर्दा भन्दा नगर्दा, यसै बस्दा बढी समस्या भएको भान हुन्छ ।

चिन्ता, टेन्सन वा अत्तालिएको अवस्थामा यस्तो समस्या बढेर आउँछ । यसलाई

‘आइबिएएस’ (इरिटेबल बावल सिन्ड्रोम) भनिन्छ । यो समस्या धेरै मानिसमा देखिन्छ । ग्यास्ट्रिक र आइबिएएस दुवैमा समान लक्षण देखिने भएकाले मानिसले यी दुई समस्याबीच भिन्नता छुट्याउन सक्दैनन् र ‘ग्यास्ट्रिक भयो’ भन्ने गर्छन् ।

समस्याको सही पहिचान नहुँदा मानिसले आइबिएएसमा पनि ग्यास्ट्रिककै औषधि खाइरहेका हुन्छन् । लामो समयदेखि ग्यास्ट्रिकको औषधि सेवन गर्दै हुनुहुन्छ भने ख्याल राख्नुस्, तपाईंलाई इरिटेबल बावल सिन्ड्रोम पनि भएको हुन सक्छ । यसको उपचार ग्यास्ट्रिकको उपचारभन्दा फरक हुन्छ ।

ग्यास्ट्रिक र अल्सरका कारण

१. धूमपान एवं सुतीजन्य पदार्थको सेवान,
२. नदुख्ने औषधि (पेनकिलर), बाथरोगका औषधि आदिको नियमित सेवन,
३. जंकफुड,
४. चिल्लो, अमिलो, पिरो र अजिनामोटो राखेको खानेकुराको प्रयोग,
५. चटपटे, पानीपुरी, दालमोठ, चाउचाउ आदिको सेवान,
६. अल्सर गर्ने किटाणु (एच पाइलोरी)को संक्रमण,

ग्यास्ट्रिक भयो भनेर उसिनेको मात्रै खाने, खल्लो खाने र धेरै मुख बाँदैमा सफल उपचार हुँदैन । के खाने र के नखाने भन्नेबारे राम्रो जानकारी हुनुपर्छ ।

ग्यास्ट्रिक र अल्सरका बिरामीले के खाने, के नखाने ?

१. गिलो बनाएको दालभात,
२. प्रसस्त पानी,
३. हरिया सागसब्जी, आदि ।

के नखाने ?

१. सुक्खा खानेकुरा,
२. अचार, खुसानी, घिउ, अमिलो दही,
३. रातो मासु,
४. तेल र घिउमा तारेको माछा, मासु, पकौडा, समोसा, नमिकन आदि ।
५. अमिलो फलफूल, कागती,
६. दूध हालेको चिया,
७. कफी, चकलेट,
८. चना, केराउ,

९. कोक, फ्यान्टा जस्ता कोल्डड्रिक्स ।

के खाने र के नखाने भन्ने बुझ्नु जति जरुरी छ, त्यति नै कुन तरिकाले खाने भन्ने कुरा मनन गर्नु पनि आवश्यक छ ।

बारम्बार दूध चिया खाइरहने, समयमा खाजा नखाने, दुई छोकले २४ घन्टा टार्न खोज्ने जस्ता बानीले धेरैलाई ग्यास्ट्रिकको जोखिममा पार्ने गरेको छ । सही खानपानकै माध्यमले ग्यास्ट्रिक र अल्सरजस्ता समस्याबाट ढाटा बस्न सकिन्छ । ३-४ घन्टाको फरकमा केही न केही खाइरहने गर्नुपर्छ । सकेसम्म पेटलाई खाली राख्नु हुँदैन ।

यसो भन्दैमा चिल्लो, पिरो, अमिलो, जंकफुड आदिलाई आफ्नो भोजनमा प्राथमिकता पनि दिनु हुँदैन । यस्तै, नियमित व्यायाम र समस्या देखिए उचित औषधी सेवन गरेर ग्यास्ट्रिक र अल्सरबाट मुक्ति पाउन सकिन्छ ।

(गेस्ट्रो एन्ड हेपाटोलोजी विशेषज्ञ डा. भट्टराई गेस्ट्रो केयर, पेट तथा कलेजो रोग उपचार केन्द्र पोखरामा कार्यरत छन्)

– स्वास्थ खबर

ग्यारेन्टी उपचार

नशा च्यापिएको घुँडाको दुखाई

आश्चर्यजनक रूपमा ग्यारेन्टी निको पार्ने

- ♦ जाँड-रक्सीको कुलन ग्यारेन्टी छुटाउने
- ♦ मुँडै नबारीकन सुगर कन्ट्रोल गर्न
- ♦ महिला/पुरुषको यौन पावर बढाउन
- ♦ पेटको दाग अनुहारको चाँयापोतो हटाउन
- ♦ भुँडी घटाउन/शरीरको तौल बढाउन
- ♦ स्तन घटाउन, बढाउन/टाईट पार्न

फिटनेस प्वाइन्ट ट्रेडिङ्ग

दुरसंचारको गेटसँगै
फोन नं. ४३३६७०१
९८०३५०२२५९, ९८४९९८९९७६
Free Home Delivery
Not For Medicinal Use

२० औं राष्ट्रिय भूकम्प सुरक्षा दिवस

“सबल समुदाय र स्थानीय सरकार भूकम्पीय सुरक्षाको बलियो आधार”

BLOOD DONATION PROGRAMME

कार्यक्रम :

मिति : २०७४ माघ ६ गते शनिवार

समय : विहान ५:३० बजे (रक्तदान शुरु १० बजे)

स्थान : शहीद स्मारक कलेज प्राङ्गण

नोट : रक्तदाताहरू मध्ये ३ जनालाई गोलाप्रथा मार्फत विशेष उपहार प्रदान गरिनेछ ।

आयोजक :

कीर्तिपुर नगरपालिका

शहीद स्मारक कलेज

ओनस नेपाल

सह-आयोजक :

RELIANCE FINANCE LIMITED

पाण्डेको ‘यार’ सार्वजनिक

काठमाडौं । साहित्यकार नयनराज पाण्डेको नयाँ साहित्यिक कृति ‘यार’ शनिबार नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठानको डबलीमा आयोजित समारोहबीच सार्वजनिक गरियो ।

उलार, लु, सल्लीपीर, घामकिरी आदि उपन्यासका लेखक पाण्डेको नयाँ कृति आफूले जीवनका विभिन्न कालखण्डमा संगत गरेका साथीहरूको विषयमा

केन्द्रित छ । किताबमा जम्मा २५ वटा संस्मरणात्मक निबन्धहरू समावेश छन् ।

कृतिका प्रकाशक फाइन प्रिन्टले आयोजना गरेको कार्यक्रमबीच पाण्डेका ‘यार’हरू पुरुषोत्तम सुवेदी, राजब, श्यामलगायतका लेखकहरूले कृति औपचारिक रूपमा सार्वजनिक गर्नुभयो ।

कृति सार्वजनिक

गर्नुअघि कृतिकार नयनराज पाण्डेको लेखनयात्रा, शैली र नयाँ कृतिबारे शिवानीसिं थारुसँग पाण्डेको संवाद भएको थियो । सो क्रममा पाण्डेले आफू कृतिमा लेखिएका सबै संस्मरणमा इमान्दार रूपमा प्रस्तुत भएको बताए ।

२४० पृष्ठको ‘यार’मा सचिनयोगल श्रेष्ठकृत २५ वटा चित्रकला पनि समावेश छन् ।

भाषा, साहित्य व संस्कृतिया सः

नेवाः एफ.एम १०६.६

NewaFM
106.6 MHz

निहटिछचटिछ (२४ सै घण्टा) न्यनादिसँ/न्यंकादिसँ

नेवाः जुयागुया गौरव यानादिसँ

नेवाः एफ.एम. १०६.६

न्यामासिमा, च:धवाखा, किपू-२
फोन ल्या: ४३३४२२२

अनक मिडिया प्रा.लि.

न्यामासिमा, च:धवाखा, किपू-२
इमेल: ankmedia.newafm@gmail.com